

Nemci se boje Amerike.

SAVEZNIŠKI LETALCI BAJE ZAVLAČUJEJO PRIČETEK NOVE OFENZIVE. — RAZNOVRSTNA POROČILA. — VSI VERUJEJO V NEMŠKO VOJAŠKO ZMOŽNOST. — ČE BI NEMCIJA NAENKRAT PONUDILA MIR, BI NE BIL NIKDO PRESENEČEN. — V SPLOŠNEM JE VSE ODVISNO OD STALIŠČA AMERIKE. — NEMCIJA NE MORE ZMAGATI.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on May 27, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Pariz, 25. maja. — Kaj zavlačuje nemško ofenzivo? To je vprašanje, kojega stavljanje in odgovarjanje pred stavlja glavno hrano za pogovor.

Neki zdravnik, ki je major v francoski armadi, mi je danes rekel, da natančni ogenj zaveznikov otežkoča organizacijo sil za nemškimi črtami in da je bil s tem zavlečen udarec. Zavezniki topničarji so dosegli tako stopnjo izurjenosti, da so v stanu na resen način motiti nemške priprave.

Čuje se glasove, da Nemci čakajo nato, kako bodo istočasno napadli Italijo ali da so bila ojačenja iz Rusije zakasnjena.

Glasi se tudi, da zavezniki letalci zavlačujejo pričetek nove ofenzive.

V drugih krogih se zopet čuje namigavanja glede globljih vzrokov tega zavlačevanja. Med takimi pojasnili je najti eno, kateremu se splošno veruje radi povečane važnosti, katero se pripisuje naporom Amerike kot se po roča iz Washingtona, in sicer glede transportacije vojakov ter grajenja ladij.

Izgled na ameriško silo, ki se hitro mobilizira v Evropi, predstavlja ozadje za optimistična naziranja v zaveznikih krogih. Ta izpremenjena naziranja brez dvoma vznemirjajo Nemčijo.

Iz Holandske in Švice prihaja cela vrsta poročil. Jetniki nudijo nadaljna poročila in komentarji nemških listov predstavljajo poročila tretje vrste. Ta poročila se v posameznostih razlikujejo med seboj, vendar pa soglašajo vsa glede enega centralnega dejstva, — namreč glede pobitosti v Nemčiji.

Nihče ne dvomi o nemški vojaški zmožnosti. Nemci ne izgublajo svojega časa na zapadni fronti. Tako zelo pa je razširjen utis o razkroju v Nemčiji, da bi se ne ustvarilo nobenega velikega presenečenja, če bi napravila Nemčija nenadno, sijajno in z njenega stališča velikušno mirovno kretnjo.

Neki Francoz, ki je dal izraza temu naziranju, je dostavil:

— Dušeslovno razpoloženje za tako akcijo bi šlo pred ofenzivo, ker bi bila Amerika, če bi Nemčija pričela s to drugo vprizoritvijo ter jo izvedla z vso silo, popolnoma drugačen nasprotnik kot pa je danes. Nemčija bi bila tedaj proti Ameriki prav tako kriva krvi kot je proti ostalim zaveznikom. Amerika bi se od tedaj naprej borila ne le za človeško prostost v abstraktnem smislu, temveč tudi za tisoče vaših mož, katere bi uničili ti blazni morilci, ki pregažajo civilizirani svet.

Ravno v tej točki pa najdejo številni pojasnilo za nemško razpoloženje in za zavlačenje pričetka velike ofenzive.

Nemci so pričeli drugače gledati na ameriške napore ter pričenjajo dobivati bolj resno idejo glede načega razmerja do vojne, — je rekel neki ugleden Amerikaneec.

Ludendorff ve, koliko vojakov in kake vrste imamo mi v Franciji. Mogoče proge in zvezde ne vihrajo še nad zadosti močno armado v Pikardiji, Flandriji in Lotarinški, da bi se s tem zagotovilo zaveznikom nadkriljevanje glede rezerv. Nemci pa ne ljubijo načina, kako prihajajo v Francijo ameriški oddelki, dan za dnem, ladija za ladijo ter mirno zavzemajo svoja mesta za angleško-francoskimi črtami, stopajoč obenem v zadnji štadij izvežbanja. Oni vedo, koliko več jih še je in kaka neodoljiva sila vodi gibanje ameriške mladine na križarskem pohodu proti hunskega barbarstvu.

Da je nehala Nemčija zasmehovati vojaške napore Amerike in da je pričela računati z njimi kot vrednimi upoštevanja, je razvidno iz številnih in različnih virov. Dokaz za izpremenjeno mišljenje glede Amerike nam nudi nemško časopisje, ki tako v tem, kar je prenehalo izjavljati ter tudi v tem, kar pravi sedaj, daje izraza svojemu rastočemu strahu glede hitrega razvoja prekratlatiških možnosti. Uvodniki kažejo Ameriko kot mrtvaško glavo na slavljenju iztočnih ropanj ter zapadnih zmag.

Dodatne dokaze je najti v poročilih iz nevtralnih dežel, ki kažejo razpoloženje nemškega duha glede tega predmeta. Dosedaj niso Nemci mislili na to, kar je resnično, temveč na to, kar je prijalo njih interesom in npranjem. Ob vsakem času so namreč pripravljene meriti stvari po svojem lastnem vatlu.

ČLANI RDEČEGA KRIŽA V AFIJI.

SLOVANSKI DAN V NEW YORKU.

VELIKA SLOVANSKA PARADA V NEW YORKU. — DO 20 TISOČ ČEŠKIH, POLJSKIH, SLOVAŠKIH, SLOVENSkih, HRVATSKIH IN SRBSKIH VDELEŽNIKOV. — ZBOROVANJE V CARNEGIE HALL. — NI DOVOLJ AVTONOMIJA; NAJMANJ KAR ZAHTEVAMO, JE NEODVISNOST. — VSI NARODI MORAJO POSTATI SVOBODNI. — NAČRT NEMČIJE ZA CENTRALNO EVROPO.

V soboto popoldne je bilo v New Yorku veliko slavje v počast profesorja Masaryka ki je pred nekaj dnevi prišel iz Rusije v Zdr. države.

Parade, ki se je priredila v ta namen, se je vdeležilo do 20 tisoč Čehov, Slovakov, Poljakov, Slovencev, Hrvatov in Srbov. Zastopanih je bilo mnogo društev; opazili smo tudi mnogo češke in slovaške narodne noše. Po ulicah, koder se je pomikala parada, je skoro iz vsakega okna vihrala kaka zastava, bodisi ameriška ali slovaška.

Po paradi je bilo zborovanje v Carnegie Hall, ki je največja dvorana v New Yorku. Rasprodani so bili vsi sedeži in zbrali je ostalo še mnogo tisoč oseb, ki niso mogli dobiti vstopnic.

Predsednik sprejemnega odbora Vincenc W. Wojtíšek je v prisrčnih besedah pozdravil profesorja Masaryka, zagotavljal mu, da mu v njegovem boju za osvoboditve avstrijskih Slovanov stopi ob strani 99 odstotkov Slovanov.

Nato je nastopil predsednik slavnostnega večera ravnatelj Columbia vseučilišča profesor Nicholas Murray Butler, ki je pozdravil profesorja Masaryka kot učenjaka, državnika, ljubitelja svobode učitelja mladine in "enega izmed šestih najmodrejših mož na svetu." Rekel je, da bo Amerika stala vedno ob strani malih narodov ki se bore za svobodo; miru ne bo prej, dokler niso osvobodjeni vsi slovaški narodi izpod avstrijskega jarma. Ameriški narod je pripravljen žrtvovati vse, dati zadnji penny, zadnjo kapljo krvi, da se zopet osvobodijo Belgija, Srbija da se osvobodijo Češka, Poljska in Jugoslavija. Amerika je sicer daleč od Evrope, toda čuti za zatirane narode in jim hoče pomagati. Kar hoče Češka, je roka Amerike.

Po njegovem govoru je nastopil Miss Wilcox, ki je govorila za Rdeči Križ.

Ko je vstal profesor Masaryk da bi govoril, se je občinstvo kot en moč dvignilo s sedežev in mu je priredilo burne ovacije. Razlegali so se kliči: "Živijo prof. Masaryk; živijo naš prvi predsednik prof. Masaryk" itd. Te ovacije so trajale nad 5 minut, nakar je Masaryk pričel govoriti in rekel v glavnem sledeče:

"Prihajam iz Rusije, kjer se mi je posrečilo organizirati 50 tisoč slovaških vojni ujetnikov, ki so stopili v rusko armado; upam, da bo mogoče organizirati še 50 tisoč

naših bratov, ki se bodo borili na strani zaveznikov za svobodo in demokracijo sveta. Bili smo prezanjani zaradi svoje narodnosti in ker smo se zavzemali za zaveznike. Franc Jožef je dal pomoriti od 30 do 60 tisoč civilnih oseb; na ta način so morali umirati v Avstriji vsi razum Nemci in Madžarov. Poleg tega pa je bilo postreljenih mnogo tisoč slovaških vojakov zaradi izdajstva. Ako je mogoče tako avstrijsko zločinstvo, potem je naša pravica in dolžnost, da se odrečemo Avstriji in Habsburžanom. Naš narod ima po naravi pravico upreti se in osvoboditi. Moramo iti iz Avstrije. Nismo zadovoljni s tem, da nam da Avstrija avtonomijo. Govorilo se je o neki federaciji. Ali bi nas to zadovoljilo? Najmanj, kar hočemo je neodvisnost. Svobodni bomo in moramo biti svobodni.

TOMAŽ MASARYK.

Toda svobodni moramo biti ne samo zaradi nas samih, temveč zaradi drugih narodov, ki so tudi zatirani. Poljska je bila razdeljena med tri roparje. Imamo z narodne in politične obojane. Mi moramo biti svobodni, ako so drugi narodi svobodni, in svobodni bodo, ako bomo svobodni tudi mi. Vsi se moramo združiti za življenje in smrt proti Nemčiji. Češka bo zvezana z Jugoslavijo. Nismo neposredni sosedi Jugoslovancev toda veže nas nerazdružljiva vez bratstva.

Černin je rekel, da Avstrija ne mara podjarmiti tujih narodov, anektirala pa je del Rumunsk. 19 narodov od Baltika pa do Grške mora biti svobodni. Samo njihova svoboda more prinesiti mir Evropi in človeštvu.

Avstrija je samostojna samo še na papirju; kontrolira jo Berlin. Ideja Nemčije pa je: Nemci se, Herrenvolk. Slovani pa njihovi sužnji. Avstrija je za Nemčijo most do Azije. Centralne države hočejo podjarmiti najprej Vzhod potem pa bodo obnovile proces. Anglijo in Združenim državam z namenom, da dosežejo gospodstvo nad celim svetom.

Načrt Nemčije za centralno Evropo se je izjavil. Amerika je nova stena in bo voditeljica človeštva. Ne želimo svetovnega gospodarstva, temveč svetovne zveze svobodnih narodov. Nemčija je silna moč, toda pomoč Amerike mora odločiti vojno v prid človeškega rodu in človečanstva.

Zahtevamo svobo vseh malih narodov in te zahteve se bomo držali, dokler ne dosežemo cilja. Avstrija ima 9 narodov, katerim vladava nemška in madžarska manjšina. Avstrija je vzorec umetne države. Centralnih držav ni združilo soseselstvo, temveč dinastične in trige.

V paradi sem videl napše: Zmaga, ali smrt. Naši bratje prelivajo svojo kri v Franciji in Italiji. Dostojimo svojim bratom v boju za svobodo ob strani, zato vstanimo. (Vsi vstanejo). In zdaj je naše geslo: Svoboda ali smrt.

Nevyorški Slovenci so ob tej priliki zopet pokazali, kako malo se razumevajo sedanji veliki čas ko se ves svet bori za demokracijo in svobodo. Ob pričetku parade nas je bilo v vrsti 16 in ko nam je reditelj vzkazal, da se postavimo v vrsto po 12, nam je bilo kar tesno pri sreč. Med potom smo jih vendar dobili še toliko, da nas je bilo ko smo prikorakali do Carnegie Hall, 34. Izgleda, kakor da bi nekateri pričakovali, da jim bo cesar Karol na krožniku prinesel svobodo in jih bo lepo prosil, ako bodo tako prijazni, da jo sprejmejo.

Izstrelitev zrač. oklopnice

Francoski letalci so izstrelili nemško zračno oklopnico. — Maševana smrt ameriškega avijatika.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on May 27, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Z ameriško a. mado v Franciji. 23. maja. — Ameriški general poroča, da je bila smrt majorja Raoula Lufberyja kmalu maševana s tem, da so francoski letalci uničili nemški oklopní aeroplan, ki ga je spravil na tla.

To delo je izvršil dobro pogoden strel. Potem ko so ameriški letalci pregnali nemški "leteči tank", so ga francoski letalci nekaj milj vstran napadli. V boju, ki se je nato vnel, je bil izgubljen en francoski letalec, toda drugi je oddal strel, ki je šel skozi jekleni oklep nemškega pilota. Ko so našli Nemce, ki so se

Uporna nemška divizija.

NEMŠKA DIVIZIJA PRI DVINSKU SE JE UPRLA. — NI HOTELA ITI NA FRANOSKO FRONTO. — VSTRELJENIH JE BILO 50 UPORNIH VOJAKOV, TISOČ PA JIH ČAKA SODBE. — POLKI PROTESTIRAJO PROTI NADALJEVANJU VOJNE. — JAVNI SHOD V KLJEVU JE BIL PREPOVEDAN.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on May 27, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 26. maja. — Državni department je danes sprejel del ruskega oficijelnega brežičnega poročila z dne 19. maja, ki pravi, da se nemška divizija, kateri je bilo ukazano odpotovati na zapadno fronto, v Dvinsku, ni hotela pokoriti povelju.

Na poveljnikovo povelje je bilo postreljenih 50 vojakov, 1.000 pa jih je bilo zaprtih in zdaj čakajo sodbo.

Drugi Nemci pa so priredili demonstracije v prilog kaznovanih vojakov.

Dodatno pravi poročilo, da so 56. pešpolk v Wesenburgu in drugi nemški polki, ki so se vrnili v vzhodnega bojišča priredili shode v protest proti nadaljevanju vojne.

Državni department je mnenja, da so boljševiske oblasti razširile ta poročila, s katerimi so hotele pokazati, da je na nemške vojske vplivala ruska propaganda.

Neko drugo brežično poročilo, katero je prejel državni department, pravi, da se je v Kijevu zbralo do dva tisoč oseb, med njimi mnogo kmetrov, da pa so nemške oblasti prepovedale zborovanje in da je ukrajinsko prebivalstvo proti "provinčalnim" odborom, ker se domneva, da so te odbore po raznih krajih Ukrajine ustanovile nemške vojaške oblasti.

Poročilo pravi dalje, da so bile lastnikom v Ukrajini odvzete vse pravice.

Nemci so odpeljali vse zaloge iz Ukrajine. Poročilo zaključuje:

— V Ukrajini ni ostalo ničesar: mesta, vaši in železnice so zagrnjene v temo, ker primanjkuje petroleja.

Državni department je danes vzel v pretres predlogo ruske zveze v Združenih državah, da bi se ji dovolilo organizirati prostovoljne oddelke ruskih čet v tej deželi za morebitno službo v Sibiriji in da se ji dovoli finančna pomoč za orožje in opremo. Ta predlog je včeraj predložil Apolinaris Dimitrovič Semenovski.

Uradniki ruskega poslanstva in posebni odborniki, ki so se sinoči vrnili v New York, so izrazili zaupanje, da bo ameriška vlada podpirala načrt, ki se zdaj nahaja v razpravi.

Moskva, 25. maja. — En milijon izmed treh milijonov 100 tisoč ruskih vojni ujetnikov, karere držita Nemčija in Avstrija, je popolnoma invalidnih. V Nemčiji jih je 1 milijon 900 tisoč, v Avstriji pa 1 milijon 200 tisoč.

Polovica invalidov je jetična; večina v najvišjem štadiju te boleznii. Mnogi drugi pa oblehajo na nevarnih bolezniih.

Pod temi okoliščinami je njihov povratek v Rusijo velik problem zaradi pomanjkanja hrane, prave udobnosti in zdravniške pomoči. Izmenjava ujetnikov se izvaja že nekaj časa.

Mešana komisija Nemecev in Rusov pripravlja vse za izmenjavanje sposobnih ujetnikov. Petrograd in Moskva bodeta izhodni središči; drugi kraji pa bodo pozneje določeni.

Izdelan je načrt, da se vrne v ruske provincije, katere so zavzeli Nemci, pet milijonov beguncev. Nekateri begunci se nahajajo v Sibiriji, drugi pa v Rusiji. Dozdaj so Nemci kazali veliko nevoljo, da bi dali tozadevno dovoljenje velikemu številu. Na mejah je že zbranih več stotisoč oseb, toda dovolilo se je le majhnim oddelkom, ker Nemci zatrjujejo, da so prevozne sredstva omejena.

Washington, D. C., 26. maja. — Kakor pravi neko brežično poročilo na državni department, je moskovska vlada poslala v Berlin celo vrsto pritožb proti nemškim oblastim v različnih krajih Rusije in zatrjuje, da je bilo poslanih več nemških trgovskih ladij, da bombardirajo črnomorska mesta, da so bile potopljene ruske ribiške ladje in da je nemški podmorski čoln torpediral v Waida zalivu ruski parnik, ki je vozil potnike.

Neka pritožba pravi, da je nemški podmorski čoln v Črnem morju napadel bolniško ladjo; druga pritožba pa protestira proti konfiskaciji ruske lastne na Finskem.

nahajali v aeroplanu, so bili vsi mrtvi.

Pri pregledovanju se je našlo da je imel nemški aeroplan šest strojnih pušk, katere sta oskrbovala dva strelca. Ameriškim letalcem je žal, da njim ni bilo dodeljeno zadostno, da bi mogli maševati smrt ameriškega letalca toda zadovoljni so, da je to storil st. Francije, za katero se je major Lufbery boril še predno so šle Združene države v vojno.

Zavezniško bombardiranje.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on May 27, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam, Nizozemska, 26. maja. — "Rotterdam Maasbode" poroča, da so zavezniki vprizorili zračni napad na Liege, Uničena je bila železniška postaja v Longdoz in ubitih je bilo 26 oseb.

"GLAS NARODA" SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Slovenian Daily.) Owned and published by the FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer. Place of Business of the corporation and address of above offices: 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Sprejem Masaryka

V soboto so sprejeli profesorja Masaryka v New Yorku. Znameniti učenjak in prvoboritelj za neodvisnost Čeho-Slovakov in Slovanov, podložnih Avstriji, je došel v Ameriko preko Kitajske ter se je izkreal pred nedavnim časom v Vancouveru, B. C.

Na zmagovalnem pohodu po Združenih državah od Zapada proti Vzhodu, so mu vpričarjali Slovani, ne glede na narodnost ali politično mišljenje navdušene ovacije, katerih more biti deležen le človek, ki je v resnici zastavil svoje življenje za to, za kar se bori, namreč za svobodo svojega naroda.

V soboto je došel profesor Masaryk v New York, in sprejem slovenskih izseljencev, stanujočih v New Yorku, je presegal vse meje pričakovanja.

Vsak, ki je bil navzoč pri slavnostnem sprejedu in pozneje v Carnegie Hall, je vzel seboj utis, da se je izvršila ena najpomembnejših demonstracij slovanskega življenja v Ameriki.

Mi, ki smo videli sprejedu, kateri se je pomikal skozi češki oddelek mesta New Yorka in po peti Avenue navzdol do Carnegie Hall, smo bili v isti meri priprčani, da moči slovanskega rodu ni mogoče zdrobiti kljub vsem prizadevanjem avtokracije ter sil, ki vodijo nemško in avstrijsko avtokracijo.

Sprejedu nam je nudil pestro silo slovanskega življenja v starem kraju.

Videti je bilo narodne noše iz vseh mogočih kotov stare domovine, in nehoti so se nam obudili spomini na stare čase, ko smo še živeli sredi naroda, kateri je šel sedaj skozi največjo preiskušnjo, ki more biti dodeljana narodu — skozi svetovno vojno, in je stavljen sedaj pred dve eventualnosti: življenje ali smrt.

V obeh vseh, ki so korakali v sprejedu, je bilo čitati navdušenje.

Ne navdušenje radi posameznega človeka, radi predstavitelja slovanske svobode, ki je prišel v New York, — temveč radi ideje svobode same.

Vpraševali smo se, kaj pomeni to? Zakaj tako vrvenje in tako pehanje? Ali je prišel Odrašenik? Odgovorili pa smo si:

— Ni prišel Odrašenik, temveč oni, ki naš najboljši zamore potrditi v veri, ter nam dati pogum, da vstrajamo še nadalje v veliki borbi za pravice naših slovanskih narodov, ki so toliko stoletij ječali v suženstvu, in katerim se svita sedaj zora svobode in neodvisnosti.

V tem smislu je bil sprejem profesorja Masaryka, kot zastopnika slovanskih teženj po neodvisnosti epohalnega pomena ne le za Čeho-Slovake; temveč tudi za vse Slovane.

Človek, kot je on, zamore storiti tudi za nas druge Slovence, prav posebno pa Jugoslovane, več kot vsi drugi. Ko smo gledali sprejedu, se nam je nehoti vrnila še druga misel.

Videli smo Čeho-Slovake, ki so korakali združeni in vsi edini glede stvari, dasiravno jih morda v njih navadnem življenju ločujejo naziranja glede vere, politike in splošnega prepričanja.

Kakorhitro je zaoril klic: — Vsi Čehi in Slovaki na plan! — so prišli možki, ženske, otroci in starci na plan z eno mislijo v sru, da namreč dokažejo svetu, da vlada med njimi edinstvo in onem trenutku, ko se izgovori svetovno ime domovine ter zaori bojni klic.

Mislili smo si pri tem, kaka razoranost vlada med nami, ki se ne moremo združiti glede najbolj pomembnih vprašanj ter opustiti vsa strankarska in osebna razporna vprašanja, kadar gre za veliko stvar, za svobodo jugoslovanskega naroda.

Zdi se nam, da so prevečala vsakega Jugoslavana, ki je bil priča te demonstracije češkoslovaške narodne sile, ista čustva kot so prevečala nas.

Kot že večkrat povdarjano, se imamo od Čehov še veliko učiti, in blagor nam, če bomo plodonosno sprejeli njih nauk.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. PRŽAVAH.

Dopisi

New York, N. Y. Med številne izlete tukajšnjih slovenskih društev moramo osebno pristožati tudi izlet ali piknik našega občeznanega slova, pevkega in dramatičnega društva "Domovina", ki se vrši v nedeljo dne 2. junija v znanem Emerald parku, Myrtle Ave., vogal Martin Ave., Glendale, Long Island. Pričetek ob 2. uri popoldne. Vstopnina za osebo 25 centov; otroci do 12. leta so vstopnine prosti.

Ta dan se bodo zopet zbrali prijatelji naše premilne slovanske pesmi, kajti "Domovina" ima na vsopred za to prireditev mnogo krasnih pevskih točk.

Poleg petja v moškem in mešanem zboru se bo vršilo tudi srečanje za krasni dobitek: cekin za \$10. Kegljilo se bo tudi za dobitek z lepimi nagradami, na kar že danes opozarjamo naše kegjalce. Za ljubitelje plesa je na razpolago občirna plesna dvorana in preskrbljena je izvrstna godba.

Cisti prebitek te prireditve je namenjen v korist pevkega in dramatičnega društva. Nadejamo se, da bo dosegla naša dična "Domovina" letos rekord vseh slova, piknikov dne 2. junija v Emerald parku.

Iz urada društva sv. Jožefa št. 57 KSKJ. v Brooklynu se nam naznanja, da priredi svoj letni piknik v nedeljo dne 11. avgusta v znanem Emerald parku, Glendale, L. I. Na veselo svidenje!

Chicago, Ill.

Ob priliki obletnice Majске deklaracije, s katero so zadalji slovenski poslanci v dunajskem državnem zboru smrtne udarec avstrijski vladi, skladiče podružnica SNZ. v Chicagu veliki patriotični shod, ki se vrši na Spominski dan (Memorial day) 30. maja v cerkveni dvorani na West 22. Place in South Lincoln St. točno ob 10. uri dopoldne. Nastopilo bo več govornikov, ki bodo razložili pomen ameriškega Spominskega dne, cilje Slovenske Narodne Zveze ter gibanje naših rojakov v starem kraju za osvoboditev izpod avstrijskega jarma.

Slovenci in Slovenke, pridite na ta shod vsi, prav vsi, da pokazate lojalnost do vlade Združenih držav ter ljubzen do naših zatiranih rojakov v starem kraju. Clan SNZ.

Sandoval, Ill.

Ker se ni bilo nikdar nobenega dopisa iz te uaselnice, sem se jaz nameril pisati par besedi. Slovence nas je zelo malo; tu kaj sta samo dve družini ter dva samea. Drugih narodnosti pa je dosti: Italijanov in avstrijsko-nemških Slezijev, pa tudi ruskih Poljakov je veliko.

Tukaj so ustanovili Poljaki podružnico za pomoč poljskim vojakom, ki so v taborišču v St. Louis, Mo. Ti vojaki so namenjeni isti na bojišče, da osvobodijo svoj zatirani narod izpod nemško-avstrijskega jarma. Tudi nam Slovence bi se spodobilo pridružiti se jim s polno močjo, da bi bili prosti tiranstva od roparske vlade, ki se imenuje Avstrija.

Kar se pa dela tiče, dela se s polno paro v prenegorovu in za služi se pa primerno ter je tudi odvisno od prostora in delavea.

Pred kratkim je nam nemila smrt vzela iz sredine A. Pawlowski, rodum Poljaka iz Slezije, ki ga je potolklo v prenegorovu na nogi, vsled česar se mu je zastrupila kri; umrl je v bolnišnici v St. Louisu. Zapušča ženo in 4 nedonarste otročice.

Pozdrav vsem rojakom in rojakinjam po širni Ameriki, tebi Glas Naroda pa veliko napredka ter uspeha pri delovanju za oprostitev slovanskega naroda. John Cvim, Box 183.

Pueblo, Colo.

Tukaj gre z delom prav dobro, ter se tudi delo lahko dobi, kjer gre človek hoče. Samo to je križ, ker je dosti Mehikancev, ki gredo tudi za en dolar delat, samo da delajo. Zato je za nas slabo v taki draginji, kakoršna je tukaj v Coloradu. No, pa sedaj je skoro po vsej Ameriki enako. Še dobro, da živimo tukaj v Coloradu, kjer si človek nima privoščiti kaj drugega, kakor to vodo, če je žejen. Pa saj imajo tudi tukaj po Coloradu lepe studence, kakor v starem kraju, samo to je križ, ker človek ne more vsak čas do njih.

Dne 12. maja smo imeli v Pueblu sv. birno in je bilo dosti naših mladih birmanih. Imeli smo se

prav dobro, zlasti še, ker je bil lep dan, ker drugače žepa vsak dan taka sapa, da se skoraj človek na cesto ne upa. Sedaj je že malo (boljše) vreme, tako da se že človek na solnca ogreje.

Tukaj je velika jeklarina. Zasluzi se dobro, če dobi človek dober prostor. Šta tudi dve topilnici, v katerih delajo skoro sami Mehikanci. Ker človek z malo plačo sedaj ne more shajati, je že dosti naših ljudi pustilo tamkaj delo in so se po drugih tovarnah naselili.

Od tukaj ni nobenega dopisa, ker so vsi bolj v delo zamaknjeni, kakor pa v pisavo, zato je sem pa jaz prijel za pero, ker imam ravno sedaj počitek par dni. Napisal sem, kako je tukaj v Pueblu, ker sem čital v nekem dopisu, da zakaj se od tukaj nič ne oglašimo.

K sklepni pozdravljam vse rojake in rojakinje širom Amerike. M. Spiller.

Seattle, Wash.

Skinner Eddy ladjedelnica je prikupila zraven ležečo Seattle Construction & Dry Dock, ki je najstarejša tukajšnja ladjedelnica. Ves njen prostor za stavljenje ladij znaša sedaj 55 akrov z okroglo 12 tisoč delavci. Zadnji čas je od vlade zopet prešla naročila za jeklene ladje v vrednosti sto milijonov dolarjev.

Ob času kampanje za tretje posojilo svobode je policija zaprla rojaka Johna Klemenčič, ker se je nelojalno izrazil o Ameriki. To naj bo v svarilo vsem rojakom, da se varujejo nepremišljenih besed, ker s takimi besedami škodujejo sami sebi, največ pa tudi vsem drugim Slovincem. Do zdaj merodajne oblasti Jugoslovance ne prištevajo k sovražnim državljanom. Ako pa bi se večkrat takoreč pripetila, pa se lahko zgodi, da nas bodo imeli ravno tako za sovražnike, kot imajo Nemce. Poročevalec.

Moji mali

Spisal Ksaver Meško.

Odbelal bi včasih od silne nervoznosti, tako lena in zabita je vsa šola, ali tako nemirna in razposajena. A včasih se moram iz srca smejeti temu drobižu in njihovu početju. Ker resnično, cela vrsta originalov sedi v nizkih klopeh pred menoj.

V predzadnji klopi mlad velikan, star komaj enajst let, a pretega, kakor Savel Izraelce, ves narod sovrstnikov za glavo. Pokličem ga.

A komaj odpre usta, primerna telesni velikosti ali še obilnejša, je že halo po vsej šoli, da komaj brzdam mlade razposajence, dasi me samega sihi smeh. Velikan namreč polovico vsake druge besede požre, drugo polovico pa izgovori napačno.

V njegovi bližini sedi debeluh. Ko ga pokličem, mine najmanj minuta, da dvigne mogočno in težko telo.

Začudenost stmi v me z zaspanimi, povsem v mesu skritimi očmi. Ko ga vprašam drugič, tretjič, se vendar domisli, da je treba kaj odgovoriti. In res izgovori vsako drugo minuto eno besedo, a s tako tihim in slabim glaskom, da bi se lahko mislilo, zdaj zdaj izdihne ali omahne od same slabosti.

Sprejaj v prvi klopi sedi palček, okrogel kakor jabolko. Majhne črne oči so mu vedno trudne. Poleti zadremlje vsakih deset minut vsaj dvakrat. Dregajo ga od vseh strani. A komaj odpre oči ves vznemirjen in prestrašen, mu lezejo že spet skupaj. Ker je zaman ves trud skrbnih sosedov, prično sepetati: "Ta pa spet spi!" Glasneje in glasneje. Da bi bil mir, ga pokličem. Zdrse se, pogleda me plašno, svest si krivde, malo se vzravna v klopi, na široko odpira oči in jih upira naravnost v me, upajoč pa: "Tako vsaj ne zaspij spet..." A vidim: polne spanca so mu oči, vsa glava in vse misli, spi, dasi gleda široko kakor zajec... Komaj stopim korak v stran, mu že omahne težka glavica na prsi. Sirotnak je, a mirn, priden, in ga imam rad. Mati ima celo kopico otrok, mož in oče jih je kapustil in hodi, vedi Bog, kje po svetu.

Izmed najmanjših je v šoli in izmed najzanimivejših. Obleko je pač podedoval, ker prevelika mu je navadno vsa.

Včasih ga vidim skozi okno ali še večkrat iz vrta, kakor pribeži

Nikar ne pozabite,

da proti živčnim, želočnim in ledičnim boleznim, glavobolu, slabemu teku, brezspanju, obč slabosti in boleznim v križu ni boljsega in uspešnega zdravila kot so iz čistih, naravnih zdravilnih trav sestavljene JUVITO TABLETE. En poskus uora vsakogar prepričati o tem. Pošljite en dolar za eno ali pet dolarjev za šest skateli. Če pa želite imeti svojo pošiljatev zavarovano, pošljite 10c. več. Naslov: JUVITO LABORATORY South Hill Branch 5, PITTSBURGH, PA.

dol po hribu, a se ustavi hipoma kakor vkopan v zemljo, privzdigne oči ter se zagleda na uro v zvoniku.

Ne vem, kaj ga tako izredno zanima na uri; ne ve menda sam, ker kotiko da kaže, tega gotovo ne ve in ne ugane. Morda jo samo obdružuje.

Poleti pride včasih v šolo umazan po vsem zdravem, rdečem licu.

"Kaj si delal spet, ves črn si!" Nastuje se sladko ter odgovori mirno in tiho: "Člince sem nabiral."

Ne more še izgovoriti ne č in ne r. "A da se tako umažeš! K studentu in se umij!" Uboga takoj.

Mine pet minut, mine jih deset, četrt ure. A ni ga nazaj, in studenec je v bližini!

"Kje stoji spet? — Idi ti pooj!" Res prideta takoj.

"Kje je bil?" "Pred šolo... Na uro je gledal."

"Na uro! Spet! Ti si mi junak!" Smehlja se napol v zadregi, napol blažen. Vidi Bog, zakaj. Ali ker je videl uro, ali ker je junak, dasi majhen, da gleda komaj iznad klopi.

Ima sestrico, istotako zdravo dekletce z istotako čimni, nekako orientalskimi očmi. Uči se še za silo, a govori počasi, da se na koncu stavka gotovo ne spominja več na začetek: kakor bi pričela stavke lani! — Nasmehlja se vsake kvatre enkrat, a še tedaj komaj vidno, kakor ne bi vedela, ali se naj ali ne.

Meddeklacijami sedi v prvi klopi Katica, stara komaj pet let, z glavico in obrazkom kakor Rafaelovi angeleci.

Poslali so jo v šolo, ker jim je doma povsod na poti ter v nadlego in ker stanuje takoj doli pod cerkvi.

"Naj dela črte na tablo, za drugo se pač ni," pravi gospod učitelj in jo pusti sedeti v šoli.

A pri meni se mora učiti. Prekrižati se zna, očenaš moliti tudi za silo; zato sva pričela z Bogom.

"Koliko je Bogov, Katica?" "Jaz ne vem, koliko jih je."

Razložim ji. Prihodajo uro res zna in drži takoj ob začetku ure roko kvišku.

"A kje je Bog, Katica?" "Jaz ne vem, kje je."

Razlagam ji. Prihodajo uro ve. Začneva z molitvijo v čast angel-

COAL CONSUMERS MUST BUY WINTER SUPPLY NOW. Consumers must buy their winter supply of coal during the Spring and Summer for storage if production is to be maintained at a maximum and the country enabled to avoid a serious coal shortage this winter!

STRANKE MORAJO KUPITI ZDAJ SVOJO ZALOGO PREGOMA!

Stranke morajo svojo zimsko zalogo premoga kupiti spomladi in poleti ako hočemo, da ostane produkcija na svojem višku in da bo dežela v stanu ogniti se velikemu pomanjkanju premoga prihodnje zimo.

H. A. Garfield, Administrator Združenih držav za kurjavo.

Jugoslovanska Katol. Jednota. Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900. Glavni urad v ELY, MINN. GLAVNI URADNIKI: Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Bx 251, Conemaugh, Pa. Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio. Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn. Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn. Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO Salda, Colo. Vrhovni zdravnik: Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa. NADZORNIKI: JOHN GOUŽA, Ely, Minn. ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. "M" So. Chicago, Ill. IVAN VARGA, 5126 Natrons Alley, Pittsburgh, Pa. POROTNIKI: GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash. LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 490. JOHN RUPNIK, S. E. Box 24, Export, Pa. PRAVNI ODBOR: JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich. JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn. MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill. ZDruževalni odbor: RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio, FRANK ŠKRABEC, Stk. Yda, Station RFD, Box 17, Denver, Colo. Vsi dopisi, tikajoči se uradnih sadov, kakor tudi denarne pošiljatev, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse priložbe pa na predsednika porotnega odbora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo odzvalo. Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

u varuh. Vprašam jo prihodajo uro. Prične, a ne gre. "Pa nič ne znaš." "Jaz sem lekla mami, naj me naučijo, pa sami ne znajo." Tudi ta ne more izgovoriti č in r. Začne pa vsak stavek z "jaz". In vedno je žejna. Kar neumodoma prične jokati. "Kaj ti je, Katica?" "Zejna sem." "Ah, seve!" A joka huje in huje. "Kaj vendar hočeš?" "Pit bi sla. Zejna sem." "Pa pojdi v imenu božjem. Bo vsaj mir." Takoj poneha jok! "Pa nam izpiješ vso vedo, Katica." Smeje se, kakor bi jedla sladkor. "Jaz pa ze ne." Nenadoma se je naveličala šole. Namesto, da bi bila prišla v šolo, je šla na travnik trgat rož. Izvedel sem. "Kje si bila v terek, Katica? Povej!" Dva, trikrat požre slino. "Doma, Niso me pustili." "Lažeš, Katica!" Spet požira slino. "Jaz pa ze ne!" "Ze joka." "Če se še kdaj zlažeš, te zaprem eno uro po šoli." "Se huji jok." "Pokoneci glavlo!" Res jo dvigne pokonci, kakor vojaki pred poveljnikom, a solze ji teko curkoma po licih. Ugajalo pa ji je v šoli manj in manj. In "odpotovala" je. Odsila je kar sama in brez slovesa k sestri na konec fare. Vedela je nazivlje svojim petim letom: "Od tam je predalec v šolo, ne bo mi treba hoditi." Vidi Bog, kdo ji je to povedal.

EAT CORN SAVE WHEAT. Image of a corn cobbler.

Mnogo ljudi je bolnih. Zakaj? Ker niso pravilno zdravljeni. Dr. S. P. MANSHIP. pove resnico in zdravi tako, kot bolezen zahteva. Image of a man sitting at a desk. PROF. DR. MANSHIP. 406 SIXTH AVENUE, PITTSBURGH, PA.

Šola amer. fantov v Franciji

AMERIŠKI VOJAKI VIDIJO V FRANCIJI VELIKO ŠOLO STARE ZGODOVINE. — GRADOVI, KATEDRALE IN STARA POSLOPJA TVORILJO NEPRESTAN VIR UŽIVANJA. — VELIKO MLADIH AMERIŠKANCEV GOVORI SEDAJ FRANCOSKI DOSTI DOBRO, DA MOREJO IZHAJATI S PREBIVALCI FRANCIJE. — VOJAKI OBEH ARMAD SO DOBRI PRIJATELJI.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 27, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

— Voila, — je rekel nek star francoski general, ki je sedel meni nasproti v Brodeaux ekspresnem vlaku. — Tukaj vidite najlepši razgled v Franciji. — Pokazal je skozi odprta vrata voza na dva vojaka, ki sta stala v koridorju ter kadila svojo cigareto po zavzitem obedu.

Eden izmed vojakov je nosil kot nebo svetlo uniformo, malo obnošeno in umazano vsled dolge uporabe, dasiravno je bil deček star komaj enaindvajset let. Uniforma drugega vojaka pa je bila iz blaga, ki je bilo napravljeno v — Združenih državah. Oba sta stala pri oknu, s prekrižanima rokama, se ozirala po ljubki dolini reke Loire ter učila drug drugega svojega odnosnega jezika.

— Sammee, — je rekel francoski vojak. — Kako pravite: Domez moi une allumette? — Dajte mi užigalico?

— Recii: Gimme a match. — Pa čuj, Gaston, ne reci mi Sammie. Forget it!

— Kaj se pravi to: Forget it? — je vstrajal poilu, ki je vzel užigalico od tovariša. Tako je šel pouk naprej, in jaz sem priznal staremu generalu, da je pogled na francoskega in ameriškega mladeniča, ki sta taka prijatelja ter se učita medsebojno oba jezika, v resnici prijaten.

Eden glavnih argumentov, katerega navajajo pacifisti, ki pravijo, da je vojna nepomešano zlo, je ta, da spravlja vojna vzgojo nazaj. Vem, da je bilo veliko ameriških mater tega mnenja in da so obžalovale potrebo prekinjenja dijaškega življenja svojih sinov.

Tem pa hočem zagotoviti, da se njihov sinovi v Franciji več uče kot v katerikoli šoli in več kot bi jih mogla naučiti katerakoli šola. Uče se francoski, to je prva stvar vsaj najbolj podjetni delajo to. To pa ni bedasta, akademična stvar, katero se uče v kolegijih in na višjih šolah kjer je cilj čitati Moliere-ja in klasike, temveč to je živ jezik.

Presenetljiv vzgled za razliko med obema metodama se mi je mudil tekoma zadnjega potovanja v vojno ozemlje. — V skupini je bil neki naš častnik tajne službe in neka francoska pisateljica izvanredno obsežne izobrazbe. Ameriški častnik je govoril zelo malo francoski in pisateljica je govorila le par drobtin angleščine, vsled česar sta oba stalno rabila tolmače.

Nekega dne, v teku pogovora, pa je prišlo na dan, da je bil ameriški častnik pred svojim vstopom v armado — profesor francosščine na neki višji šoli in da je pisateljica prej skozi pet let vlekla dobro plačo kot učiteljica — angleščine.

Ameriški vojak se lahko v teku par mesecev privadi toliko francosščini, če hoče, da bo ostalo to zanj praktične vrednosti skozi celo življenje. Večina vojakov eni te dejstvo in prosti razredi Y. M. C. A. središčih so kaj dobro obiskani. Uče se v razredih, a se uče še več v občevanju s francoskimi vojaki in civilisti.

Moj sin vojak ni znal niti ene besede, ko je stopil v armado, a ko sem ga videl v Franciji, je že precej gladko rabil francoski jezik. Čestital sem mu glede nove pridobitve in on je rekel:

— Strašno lepa deklica je v neki kavarni, v katero zahajajo naši dečki in ona ne zna prav nič angleški.

Ni pa le francoski jezik, katerega se uče naši vojaki temveč tudi — francoska zgodovina. Del srednje Francije, katerega je zasedla naša armada, je zgodovinska zakladnica Francije. Noben del Francije ni bolj francoski. Polno je gradov, gradičev, muzej, kvišku štrlečih stolpov, temnih ječ in mučilnic, starih cerkva in razpadajočih mestnih zidov. Celotna farma, nekatere njih po stoletje stare, kažejo ostanke obrambnih zidov.

Za naše dečke, ki prihajajo s svežih prerij Iowe in Dakote ali iz deviških gozdov Oregona in Washingtona, je ta preteklost, ki jih obdaja, nad vse romantična in čudovita stvar, kar so jih kdaj videli v življenju.

Komaj morejo vrjeti, da je resnična.

Celo za one vojake, ki prihajajo iz starejših sekcij Združenih držav, je prizor nad vse presenetljiv. V vrtovih Luksemburške palače v Parizu, katero je zgradil Henrik iz Navare za svojo drugo ženo, Marijo de Medici, stoji lep vodnjak iz mramorja, porašen z mahom in trhel vsled starosti. Letnica, vrezana v mramor, kaže leto — 1620.

Na ta vodnjak je pokazal neki vojak iz Massachusetts. — Poglejte, — je vskliknil, — v istem letu, ko je naša najstarejša aristokracija, Pilgrinski očetje, sekala drevesa za svoje prve lesene kolibe in obrambne plote, je ta francoski narod izdeloval že tako krasne stvari kot je ta vodnjak!

Pred dolgimi časi so gradili lepe stvari. Doli v najbolj južnem delu našega ozemlja v Franciji sijajni grad, kamor je pribežal Edward, Črni princ, ko ga je zasledoval francoski kralj, s katerim se je boril za francosko krono v trinajstem stoletju ali nekako tako. Z dvema mladima mornariškima častnikoma sem preiskal razvaline nekega krasnega gorskega spomladnega dne, ker smo bili vsi dejanski presenečeni vspricho uspehov njihovih graditeljev v starih dneh.

AMERIŠKI VOJAKI V PARIŠKI KAZINI.

Grad ni bil le močan, temveč tudi eleganten in fin v vsi svoji masivnosti.

— To vas lahko napravi ponosnim na vaše normanske prednike, — je rekel neki ameriški častnik iz Virginije.

Ne morete iti v nedeljo ali med tednom v kako staro gotiško cerkev ali katedralo, ne da bi srečali ameriške vojake, s klobuki v rokah in molče strmeč na dvanajst stoletij stare madone in svetnike ali na grobišča srednjeveških skofov. Ni pa le lepota in čudo gotiške arhitekture, ki vleče naše dečke k starim cerkvam. Prevzel jih je čut — časa in starodavnosti. Nekaj popolnoma novega in čudovitega je zanje spoznanje, da je šel svet svojo pot, da je narod živel in ljubil ter mislil nase kot moderni, še predno je Kolumb razkril Ameriko.

V nekem francoskem mestu, kjer sem se sprijaznil s številnimi ameriški vojaki, je skupina vseučiliških profesorjev zaposlena s tem, da spremlja naše vojake po mestu teh pojasnuje zgodovinske spomenike.

To je zelo staro mesto, ki datira še iz časov Rimljanov. Sredi modernih hiš in prodajalen se še vedno dvihlajo razvaline velikanskega amfiteatra, katerega so zgradili oni. Zidava je tako solidna, da bi bilo treba celo tona dinamita, da se jo uniči.

V časih francoske revolucije je odstal ta amfiteater popolnoma nedotaknjen, vendar pa ga je uporaba kot trdnjavo ter kot tarčo za kanone izpremenila tako da je dans le še slikovita razvalina. Naši vojaki preiskujejo ta stari amfiteater ter spoznavajo velikost Rima bolj ostro kot pa so jo takrat, ko so se učili doma latinski.

Prav gotovo ne smete zgrešiti mumij, — mi je rekel nek vojak v istem mestu. Tako sem odšel nekega dne z dvema fantoma pogledat mumije.

Izven mestnih zidov se nahaja stara cerkev, zgrajena pred stoletji in sicer v času, ko se je ravnokar pričelo mesto širiti preko prvotnih zidov. Opravičba za zidove še ni izginila in neprestane vojne in roparski pohodi fevdalnega plemstva so razbili tudi ono cerkev. Večkrat tekom let je bila cerkev požignana do tal, vendar pa so jo vedno zopet zgradili po prvotnih načrtih.

Zadnjič je bila nanovo zgrajna prek nekako sto 50 leti in takrat so pri razkopavanju razkrili one slavne mumije. Izkopali so jih iz enega najstarejših kotov grobišča ter so morali dotični ljudje živeti v 14. ali 15. stoletju.

Apnece, ki se je brez dvoma nahajal v zemlji, jih je obvaroval razpada ter izgledajo sedaj kot zelo neprijetne in strašne spake nekdanje zunanosti. Da jih vidi človek, je treba iti po stopnicah v kot tinta črno kripto.

Neka stara ženica, ki je sama napol mumija, je kazala pot z neke vrste temno svetilko v roki. Več kot enkrat mi je govedala povest o teh mumijah in to je bil njen posel tekoma številnih let, vsled česar se morda pri pripovedovanju niti niti predramila iz svojega dremanja. Znala je povedati povest celo v žargonu, ki je imel iz daleka sličnost z angleščino.

Nekako dvajset mumij je obešenih nalik starim oblekam ob zidovih kripti. Nekatere so le kosti, pokrite s pergamentom, druge so pa ohranile na sebi cunjje oblek in celo prstane. Stara ženica je obrnila svetilko na mumijo.

— To je bil duhovnik, — je rekla, — kar je lahko videti po njegovi sutani. — Tu je bila ženska, ki je umrla ori porodu, kajti malo dete je bilo pokopano žnjo. — Tam je bila cela družina, oče, mati in tiri otroci, ki so umrli na zastrupljenju. Mogoče vsled zastrupljenja s strupenimi gobami. — Oni mož je bil obešen. To lahko vidite na vratu. — Naslednji pa je bil najhujši kataleptik, ker je bil živ pokopan...

Costa Rica napove vojno.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 27, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

San Juan del Sur, Nicarauga, 24. maja. — Kakor pravijo poročila, ki so prišla tu-sem, je vlada Costa Rica napovedala centralnim državam vojno. Po tej napovedi vojne znaša številno narodov, ki so stopili proti centralnim državam, 21. Vse države Srednje Amerike so zdaj dolečile svoje stališče glede vojne. Panama, Nicarauga in Guatemala so šle v vojno; Honduras je prekinil la diplomatske zveze z Nemčijo meštem ko je San Salvador ostal nevtralen in izjavil, da je ta nevtralnost prijazna Združenim državam. Vlade Costa Rice, kateri na čelu je predsednik Tinoco, niso Zdruzene države nikdar priznale.

S francoskega bojišča

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 27, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Moj novi vojaški znanec je bil kaj robat mladenič. Ničesar ni vedel o finesah diplomacije.

— Ali ne veste, — je rekel materi, da je Jean mrtev?

Ozrla se je vanj ter postala zelo, zelo bleda. — Vi mislite Charlesa? — pe rekla. — Charles je mrtev?

— Jaz ne vem ničesar o Charlesu. — je odvrnil vojak. — On je šel k artileriji. Jean pa je bil ubit od iste kroglice, ki mi je odtrgala te tri prste, — je rekel ter ponosno dvignil roko.

Otroci so pričeli tedaj jokati. Ženska je bila zelo bleda, a popolnoma mirna. Jaz sem skušal priti do vrat in proč, kajti nisem želel siliti vanjo v njeni bolesti ter sem lahko šel kam drugam po jajea. Ona pa me ni pustila proč. Dala mi je zahtevana jajea. Plačal sem ji in ona mi je vrnila drobiž. Zamrmal sem par besed simpatije. Stala sva pri durih in ona se je ozirala v daljavo, preko valovite pokrajine. Ustnice so se ji malahno tresle.

— Ostal mi je le še mož, — je rekla.

— Vaš mož? Kje pa je? — sem vprašal.

— Tam, kjer mora biti, — v zakopih pred Verdunom, — se je glasil odgovor.

V tem odgovoru najde človek duha francoskih žena. Nobena stvar ni zlonila tega duha in nobena ga ne bo v bodočnosti.

Naslednjega dne je bila uboga mati zopet na delu kot ponavadi ter vršila delo svojega Jeana in Charlesa, umrla oba na polju slave.

Izza tega dogodka je šla vojna

naprej in iste grozote ter ista pomanjkanja se je prenášalo s islím duhom, ki ga je pokazala ta uboga knečka ženska, daleč v ozadju za vojskujočimi se armadami.

Velik privilegij je in velik nauk živetu priprišto življenje teh ljudi, videti in razumevati njih neumorno marljivost, opazovati ter občudovati njih potrpežljivost in junaštvo v bedi in žalosti. — Kljub skoro nepremagljivim težkočam se je stari in zelo mladim posrečilo nadomestiti svoje junaške sinove in očete.

Od onega časa naprej sem bil večkrat na fronti ter videl iste lastnosti, razodete od otrok teh

ljudi ali ljudi iste vrste, in sicer v zakopih ali na bojnem polju. Prav nič več se ne čudim njih junaštvu, kajti v njih žilah se pretaka ista kri. — Kot oče, tak sin, — in taka je stvar. Tudi v Parizu sem bil, odkar je izbruhnila vojna. Bil sem v kletah tekoma zadnjih zračnih napadov Nemecev. Celotno "veselega mesta" se je polastila neka gotova resnost. Prebivalstvo je vznemirjeno in v strahu, vendar pa ne preplašeno. Parizan se je izkazal precej dobro, če se vzame vpoštev njegov sloves kot lahkomisljenca. Pariz je svet zase, a Pariz ni Francija. Celotno knjižo bi se lahko spisalo o Parizu, kajti toliko strani življenja je najti tam, a ne da bi se delalo Parizu krivice, je vendar trdni knečki sloj Francije, od katerega je odvisna glavna armada. Teh kmetov ni mogoče tako hitro spraviti v gibanje kot Parizane. Oni so v splošnem tako razburilivi kot so Parizani. Ne izročajo se paniki in poročila ne delajo nanje takega utisa. Oni vedo, da bo vojna dolgo trajala ter so se vsled tega pripravili na to. Ruski pulom ni omajal njih vere, dasiravno so zelo razočarani.

Sele večerj sem slišal v barakah, kjer sem čakal nadaljnjih povelj, pogovor med nekimi vojakom iz Pariza ter nekimi drugim vojakom. Parizan se je pritoževal nad "izdajstvom" Rusov. Drugi vojak pa jih je branil na naslednji način:

— Mi ne smemo pozabiti, da so se junaški borili skozi dve leti in da jih je izdala njih vlada. Borili so se z metljami, na katere so imeli pritrjene bajonete. Le en mož izmed štirih je imel v roki pištoko. Spomnite se le ofenzive Brusilova. Mi bi ne mogli storiti ničesar boljšega s takimi pripomočki. Še vedno se jih je izdalo. Kaj morete pričakovati? Jaz, za svojo osebo, se bom nikdar pozabil te — uboge Rusije!

Govornik je bil prijazen kmet iz Normandije, a kar je povedal,

(Nadaljevanje na 5. strani.)

Ali ste bolni?

Ako imate kako bolezen, ne glede na to, kako dolgo in ne osiraje se na to, kateri zdravnik vas ni mogel ozdraviti, pridite k meni. Vrnil vam bo vaše zdravje.

Oddaljenost ali pa pomanjkanje denarja naj vas ne zadržuje. Vse zdravim enako: bogate in revne. Jaz sem v Pittsburghu najboljši specialitist za moške in sem nastanjen že mnogo let. Imam najbolje opremljen urad, tudi stroj za X-zarke, s katerimi morem videti skozi vas, kakor skod steklo. Imam svojo lastno lekarno, v kateri se nahajajo vse vrste domačih in imortiranih zdravil. Ne bodite boječji in pridite k meni kot k prijatelju. Govorim v vašem jeziku. En obisk vas bo prepričal, kaj morem za vas storiti.

Imam Erlichov slovitki 606 za krvne bolezni in ozdravim bolezni v nekaj dneh. Ozdravil sem tisoče slučajev oslabelosti, kožne bolezni, revmatizma, želodčne in jetrne bolezni, srbenje, mozole in vse kronične bolezni.

Prof. Dr. H. G. BAER,

511 SMITHFIELD ST., PITTSBURGH, PA.

nasproti pošte. VAŽNO.—Odreži to in prinesi s seboj.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 27, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Rojaki!

Kupujte vojno-varčevalne znamke! Nikjer na svetu ne morete boljše, bolj varno in bolj obrestonosno naložiti svojega denarja kot v tem vladnem podjetju. Če ste slučajno v denarni zadregi, lahko vojno-varčevalno znamko vsak hip izmenjate. S kupovanjem teh znamk pomagajte sebi, pomagajte vladi Združenih držav ter vsem zatiranim narodom k prostosti.

Vojno varčevalna znamka stane za mesec maj \$4.16. Leta 1923 bo vredna \$5.00. Kupite jih lahko na vsaki pošti ter pri glavnih in podrejenih agentih.

Če se vam zdi bolj primerno, pa lahko tudi nam pišete, in mi Vam jih bomo preskrbeli.

UREDNIŠTVO "GLAS NARODA".

W.S.S.
WAR SAVINGS STAMPS
ISSUED BY THE
UNITED STATES
GOVERNMENT

Jugoslavija - nov narod

Pierre de Lanux

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on May 27, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

(V uglednem listu "Collier's Weekly" je izšel članek glede Jugoslavije, ki bo gotovo zanimal vsakega, ki se zanima za pokret jugoslovanskega naroda. V naslednjem ga prinašamo v polnem prevodu. — Op. uredn.)

Vsakdo ve, da Poljska obstaja. Kljub temu pa ne morete najti prave Poljske na zemljevidu. Nad dvajset milijonov ljudi je, ki govore poljski jezik (kadar se jim dovoli to) in ki so doprinesli k civilizaciji veliko število koristnih stvari. Pred kratkim sem srečal v New Yorku oddelek poljskih prostovoljcev, ki je odhajal na fronto, da se bori za našo stvar, ki je tudi njih stvar, — namreč za narodno svobodo. Politčno pa je bila Poljska razdeljena pred 150 leti med Nemčijo, Avstrijo in Rusijo, tako da ni imela nikakega "postavnega obstoja".

Domnevam, da vsakdo za to, da Češka obstaja, da se hoče oprostiti avstro-ogrške vlade in da nje narod, češko-slovaški, šteje enajst milijonov, ki so vsi — ena duša.

Je pa še nadaljuje močno narodno telo, ki šteje nad trinaest milijonov duš, ki pa je bilo razdeljeno in zasledovano soglasno z najboljšo zločesto politiko zatiranja, kar jih je svet kdaj poznal. Avstrija, Ogrska in Turčija je imela ta narod zaslužen skozi 5 stoletij. Kljub vsemu temu pa je vstal ta narod danes protodušno ter javno za edinstvo in prostost. Kljub temu pa je treba posebnega zemljevida, da se pokaže položaj njegove ozemlja, kajti dosedaj se ga še ne priznava oficijilno kot narod.

Ta narod so južni Slovani ali Jugoslovani. Vključujejo Srbe, Hrvate in Slovence ter je njih dežela nekako tako velika kot Anglija, Škotska in Wales. Moje spoznavanje Jugoslovancev se je pričelo leta 1912, v času prve balkanske vojne, ko je Srbija s svojimi zavezniki opustila krščanske podanike Turčije v Evropi.

Tedaj je le malo ljudi vedelo kaj o Srbiji. Znanega, katero so izvojevali nad Turki pri Kumanovu, pa je predstavljala pričetek nove dobe. To je bila znaga majhnega demokratičnega naroda nad stari cesarstvom, znaga francoskega vojaškega vezbanja nad nemškimi metodami ter nemškimi orožjem. Razven dejstva, da je bila ta znaga velikaška nesreča za Turčijo, je bila tudi strašen udarec za drugo cesarstvo. — Avstro-Ogrsko, — kjer je na milijone podanikov srbskega plemena živelo v suženjstvu. Srbska znaga pri Kumanovu je ustvarila upanje, katerega ni bilo več mogoče zadušiti, — namreč upanje za osvoboditev celega srbohrvaškega plemena.

Vsakemu je znano, da so bile žrtve Srbije velikanske, da je njeno junaštvo in njena zvestoba do naše stvari vzvišena nad vsako hvalo. Ali pa spoznava Amerika, da je bila Srbija pred to vojno delček pred drugimi tapadnimi državami, v kolikor pride vpostev kultura in civilizacija? V Srbiji se kmetu ni moglo vzeti polja in poljedelskega orodja ter beračevje sploh ni obstajalo. Pristvoval sem sejan skupščine ali srbskega parlamenta, kjer je bila polovica poslanecv občeena v kmečke obleke. Dostojanstveni ton teh zborovanj je daleko nadkriljeval običajni standard veliko večjih narodov.

Jugoslovani so proizvedli tudi veliko število znanstvenikov, pisateljev in umetnikov. M. Pupin, predsednik Akademije znanosti v državi New York in Nikola Tesla sta Jugoslovani; isto je tudi Meštrovič, slavni mladi kipar iz Dalmacije.

OBUP AVSTRILJE.

Kaj pa so zgodovinska dejstva z ozirom na Jugoslovane? V štirinajstem stoletju je bil srbski narod premagan od Turkov in prebivalce se je razdelilo med sosedna cesarstva.

Po štirih stoletjih, leta 1804, je sestojel iz Jugoslovancev iz vseh narodna vstaja, katero je vodil delov sveta. Amerika je prispevala kmot Kara Džordže ali Črni Jurij, lah več tisoč teh prostovoljcev, kateri se je rekrutiralo povečini stila Srbijo od Turkov. Leta 1878, med Jugoslovani v Pennsilvaniji, v berlinski pogodbi, je postala Clevelandu in Chicagu. Njih od Srbija neodvisno kraljestvo. Avhod iz Johnstowna, Pa., je bil straja pa se je posrečilo dobiti v eden najbolj pretresljivih prizo-

rovo, kar sem jih kdaj videl v tej deželi. V istem času pa so postajali konflikti v Avstriji vedno bolj in bolj akutni. Srbi, Hrvati in Slovenci v notranjosti monarhije so se pričeli združevati v skupni politiki, pod skupnim imenom Jugoslovani. Vlada je vprizorila proti njim strašno kampanjo deportacij, obsodb in obesaj. Na srečo pa so Jugoslovane v inozemstvu zastopali njih najboljši državniki, katerim se je posrečilo pobegniti, dasivastvo z izgubo celoga svojega pramoženja in ki so ustanovili v Londonu Jugoslovanski Odbor.

Dne 20. julija 1917 se je završil zgodovinski dogodek. Srbska vlada v imenu petih milijonov ljudi in Jugoslovanski Odbor v imenu sedmih milijonov Jugoslovancev v Avstro-Ogrski ter v imenu milijona izseljencev v različnih delih sveta sta izdala skupno deklaracijo, ki je znana kot Krška deklaracija.

PROST NAROD.

Krška deklaracija je za ta novi narod, Jugoslovani, to, kar je bila deklaracija neodvisnosti za ameriške kolonije. V sijajno priprostitih in tršatih izrazih izraža neupogljivo voljo trinaest milijonov Jugoslovancev, da žive kot prost narod z enakimi pravicami za vse, v absolutni verski svobodi, z demokratično ustavo, nirojbnim delavnim programom ter prostim in odprtim Jadranskim morjem.

Izza Krške deklaracije se je narodna politika Jugoslovancev v Avstriji razširila in poglobila tako zelo, v soglasju z narodno politiko Čehov in Poljakov, da je avstrijska vlada popolnoma izgubila kontrolo nad Jugoslovani. Da se zaduši to gibanje, bi bilo treba obesiti polovico prebivalstva morarjaje.

Tukaj je njih program:

- (1) Neposreden, splošen in demokratičen mir, popolno razoroženje mednarodno jamstvo in zagotovilo prostega razvoja vseh narodov, velikih ali majhnih.
- (2) Priznanje in zagotovilo popolne in prosto uporabljene pravice samodoločbe za narode, posebno z ozirom na njih želje po prosti državi ter obliki ustave.
- (3) Mi nočemo za naš narod ničesar, kar pripada drugemu narodu: mi hočemo le ozemlje, ki je solidno obljubljeno od Srbov, Hrvatov in Slovencev. — (Dr. Korošec, vodja Jugoslovancev, proti avstrijski delegaciji v Brest-Litovsku, 31. januarja 1918.)

KRŠKA DEKLARACIJA.

Prvi dve invaziji sta komaj ogrožili srbsko ozemlje. Tretja invazija, katero je vodil general Potiorek z veliko armado, je prodrla v Srbijo in Belgrad, glavno mesto, je padlo v roke napadalec. Za trenutek je bilo izgubljeno vsako upanje. Na črti pri Kolubari pa se je zgodilo s Srbijo to, kar se je zgodilo s Francijo na črti ob Marne. Stari kralj Peter je stopil na čelo svojih čet v obupni ofenzivi ter dan se je končal z novim in zgodovinskim porazom, katerega je treba napisati na zastave Avstrije. Petdeset tisoč jetnikov s topovi in zastavami se je pustilo na bojnem polju in Potiorek se je moral umakniti iz Belgrada s tako naglico, da je padla v roke zmagovitim Srbov celo njegova prtljaga, vključno številne deklaracije.

Treba jo je kombiniranih naporov Avstro-Ogrske, Bolgarske ter Nemčije, pod najvišjim poveljstvom maršala Mackensena leta 1915, da se je zlonilo odpor Srbije na bojnem polju. Majhna armada se je junaški ustavljala ter se morala nato umakniti skozi goske pustinje Albanije do obali. Od tam se je poslalo to majhno armado na francoskih bojnih ladjah na otok Kef, kjer se jo je organiziralo. V sponkladi 1. 1916 pa se je srbska armada zopet pojavila na fronti pri Solunu, kjer se bori še sedaj ter dobiva ojačanja od prostovoljskih oddelkov.

NJIH PRINCIP JE NAŠ PRINCIP.

Veliko ljudi se boji, da je bilo srbsko plemo "uničeno" od Nemcev. Res je, da se je uveljavilo metodne odredbe v namenu, da se oslabi ali razprši to plemo. Na tisoče in tisoče družin je bilo deportiranih v druge province. Srbski jetniki v Nemčiji so podvrženi posebnemu režimu izstradanja, glede česar imamo veliko dokazov, in pogosto se je angleške ali francoske vojne jetnike kaznovalo zato, ker so skušali deliti svoje raje z nesrečnimi srbskimi ujetniki. Ne more se pa zatrete celoga naroda. Nova generacija namreč vstaja z obnovenim upanjem. Otroci, ki so pribežali v Francijo, se je učilo v francoskih solah novih motivov ljubezni do njih krasne dežele, katero so bili prisiljeni začasnno zapustiti. Otroci niso pozabili na legende in pesni stare Srbije. V sebi imajo narodno nardarjenost za dobro, ki je last vsem slovanskim plemenom. Obožujejo spomin na one junake, ki so se borili za neodvisnost, posebno spomin na četniko, ki so se borili v Makedoniji in ki so se rekrutirali iz sinov najboljših družin. (Jaz sem jih osebno veliko poznal ter bi vam mogel povedati veliko čudnih stvari glede njih življenja, polnega doživljanjev.)

Položaj Jugoslavije je isti kot oni Poljske in Češke. Ti narodi ne žele ničesar drugega kot uporabo ameriških principijev, katere so ugotovili kolonisti, nato Lincoln in sedaj predsednik Wilson ter vsled tega je komaj treba zapreporoviti kako besedo v njih prilog. Ker vedo za to zahtevo, ali jo morejo Amerikanci zavreči, ne da bi obenem zavrgli tudi izvor in temelj obstoja Amerike?

Sin

(Nadaljevanje.)

Žena previdi, da so vsi ugovori bob, metan ob steno, in umolkne. Ali skrbi se ne more otresti, da bi se utegnula ta prenegla ženitev čudno raziti.

V nedeljo popoldne pridejo trije možje v plaščih, znamenje, da so snubači, in sedejo pri Smrekarjevih okrog mize. Bil je Pogreznikov Peter, njegov oče in stric. Do mačin jim prinese vina, kruha in suhega mesa na mizo ter govori z njimi nekaj navadnih reči o lepem vremenu itd. Vatec, da se Franica ne pokaže v hišo, stopi ven.

Mati je bila v kuhinji, a deklica je stala na pragu. Na kamenem pokončnik naslonjena, je zrla na videz brez vseh misli preko polja.

"Gostje so v hiši, dekle!" reče oče. "Ni spodobno, da tukaj stojiš. Pridi notri! Ali se hočeš morda malo čedneje obleči? Pojdi gori v svojo kamro in naglo naredi! Ali boš?"

Oče je govoril prijazno in ne kako mehko; hči se ni mogla ustavljati, pokimala je in šla gori po stopnicah.

Pršedi v sobo, počasi odpre predel svetlo olikane omare. Oblek je bilo tu na izbiranje, dragih in prostostih, za velike in male praznike. Časih jih je bila vesela, a danes je oko mrtvo o vsej tej lepoti; ne izbira, niti ne ve, kaj hoče. Pusti omaro odprto in sede na stol. Kakor trudna položi križem roki na koleni ter gleda v steno, kjer visi podoba žalostne Matere božje.

Gori po stopnicah se zaslišijo trdi koraki — oče stopi v sobo. Franica vstane. Približa se ji in jo prime za roko.

"Saj veš, Franica", — začne Smrekar, — "da te še nikdar nisem učil napak, nikdar ti še ne ukazal ničesar, kar bi ne bilo prav. Vselej si rada slušala, slušaj me še danes. Glej, midva z materjo te imava rada, rajši nego vse drugo na svetu, in storila sva ti, kar si želela, pa ti bova še. Ali naju imaš tudi ti toliko rada, da nama danes storiš veselje?"

Tako Smrekar še nikdar ni govoril s svojo hčerjo. Kaj znači: rad imeti, ljubiti, to je menda mož pač imel v srečo, a na jeziku tega ni nosil. Ta novi glas je hčer čudno ganil. Prvič, kar je bila odrastla, se je zdaj oklenila očetevo vratu, in položivi mu glavo na prsi, začela jokati. Oče Smrekar jo je tako nerodno prijel za

ramo, da se baš ni vedeo, ali jo hoče na lahko odriniti od sebe ali pritisniti k sebi. "Nu, kaj bo? Čemu to? Jokati ni treba! Sile ti ni in ti ne bo, če Bog hoče. Pogreznikov Peter je zdolaj, ženit se je prišel k tebi, kakor veš. Jaz sem te obljubil, ker sem vedel, da me rada slušaš. Obris solze pa pridi doli in vesela bodi! Saj potrdiš, kar sem jaz obljubil!"

Deklica ne odgovori ničesar. "Ne bodi neumna ter ne jokaj! Mati je tudi jokala, ko smo šli k poroki; pa je vprašaj, če se ji je kdaj hudo godilo? Človek ne sme biti tako mehak. Pametna bodi in poslušaj nas, ki smo stari in vemo, kaj je prav. Silim te baš ne, v mesuico te ne vlečem; a tega menda ne storiš, da bi tvoj oče ostal na sramoti in oporekel besedo! — Dovolj čedno si opravljaj, niti se ne treba preoblačiti! Le takoj pridi doli! Stori mi po volji in verjemi, da se ne boš nikoli kesala. Ustavljati se ne smeš."

Oče se urne in pusti duri za seboj na pol odprte.

Kmalu za njim pride mati s tiho stopinjo. Žena ima resen obraz. Pa hčeri se zdi, da je po nagubanem licu pod očmi sled solz.

"Kaj si res taka, da ne pojdeš v hišo? Saj ne greš v peklo! Bodi z ljudmi, govori z njimi, ker oče tako hoče, reci že, kar hoče!" nagovarja mati.

"Precej grem", odgovori hči. "Ta-le rdeča ruta ti dobro pristoji. Deni jo za vrat!" Dekle mater molče sluša in se opravi vse po njenem nasvetu. Potle gre z njo vred po stopnicah doli in v hišo.

"Franica, pojdi pit", pokliče ženit Pogreznikov Peter in ji moli kupo. Deklica prime kozarec in pomoci ustne ter odstavi svojemu namenjenemu ženinu.

"Bolj ga potegni, boj —", reče Petrov stric, "saj nima kosti! Vino ti da bolj rdeče lice in veselo srce. Pa semkaj k Petru sedi, da rečemo katero modro ali pa dve."

Dekle sede k Petru ter začne na videz vesel pogovor z njim, vti-kaje se tudi v pomenke, ki sta jih starejša moža imela z očetom.

Po dolgih ovinkih so prišli do ženitve. Ko so se možje na kratko razgovorili, reče stric Franici: "Ni potoka brez vode, ni poroke brez žene; a kaj naša lepa nevesta poreče? Ali prikima?"

Zdaj je bilo čas odgovoriti. — Njene oči se srečajo z ostrim oče-

tomvim pogledom, beseda, ki bi imela ženi mu podreti vse namere, ji ostane v grlu.

"To sva se že midva zmenila. Pridni otroci vse potrede, kar očete ukreno", odgovori Smrekar za svojo hčer.

Potem so jeli meniti, kdaj se bo ženitovanjsko pismo delalo, in druge potrebne reči.

Franica je nekaj časa molče sedela, a potem naglo vstala in odšla.

Oče Smrekar je nejevoljen pogledal za njo, in da bi jo pred gostimi in snubači opravičil zaradi čudnega obnašanja, reče: "Dekle je zdaj nekoliko dni slabega zdravja."

XIX.

Tri dni pozneje mati Smrekarica jokaje reče možu: "Moj Bog, ti si kakor voda! Vse ob enem bi rad. Boš videl, da se to ne izteče dobro. Franica zdaj že nič ne govori."

"E, kaj, pa bo že spet govorila, že; nič se ne boj, saj je ženska in materina hči. Prav je, da zdaj manj govori. Kadar ji začno zobje izpadati, potle bo kpletala po noči in v podnevi, kakor vse vi babnice."

"Kako se moreš šaliti s tem! Mene tako srce boli in vest mi očita, da bo ta zakon vendar prisiljen. Ti si jo prisilil."

"Kaj nisi tudi ti privolila?" "Jaz nikoli ne. Samo zaradi tebe in tvoje trmoglavosti ji prigovarjam. Pa ji ne mislim nič večjaj ne morem videti, kaj trpi."

"Nič ne bo hudega, nič. Jaz vem, da je tako vse prav. Ko bi bilo po tvoje, ne bil bi nobene reči začel. Kar sem se še kdaj večjega polotil, vselej si mi iz početka branila, potle, ko si videla, da se je dobro izšlo, potle si molčala. — Bog je že vedel, zakaj ni babam hlač dal: srčnosti nimate nobene, vsako reč se bojite prijeti. Le molči! Jutri pojdemo pismo delat."

Drugo jutro sta bila dva konja v najlepši voz vprežena, in Smre-

karjev brat je bil prišel v prazni obleki, da bi za moža in za pričopomagal pri beležniku pogodbe postavljeni v ženitovanjsko pismo.

Ob tej poslednji uri se je Franica lepo očetu ustavljati. Ni je bilo izlepa pripraviti, da bi se oblekla in šla z očetom v pisarnico.

A zdaj se oče razsrdi in reče: "Moraš! Ljudi ne bomo za nos vodili. Ne vprašam te, če hočeš ali nočeš. Jaz bom videl, če boš slušala ali ne. Pokažem ti, kaj je pokorščina!"

Mati Smrekarica se je zbalala te močeve jeze, hitro je prišla hčer kakor v svojo zaslonbo, pod pazduho in dejala: "Saj bo, saj pojde!"

Po mnogih materinih prošnjah se je Franica naposled oblekla ter sedla k očetu in stricu na voz.

V pisarnici pri beležniku so možje ugibali, koliko in kako bi si ženin in nevesta imovina zamenila, kako bi otroci iz tega zakona nasledovali in česar je še treba. Frančin stric je večkrat vprašal nevesto: "Ali ti je tako po volji?" A ona je bila nekako mrtva: poslušala je, kaj govore in kaj zapisujejo, pa slišala ni nobene reči do dobrega. "Naredite, kakor hočete!" to je bilo vse, kar je bilo izpraviti iz nje ves čas.

Ko je bilo pisanje in pogajanje dokončano, jo je bilo treba zopet siliti, da je podpisala. Tako dolgo ni hotela prijeti za pero, dokler je ni oče skrivaj pomenljivo sunil in pogledal z ostrim očesom.

Ubogi Pogreznikov Peter, ki se je že pogumno podkrizal na ženitovanjsko pismo, je bil že po navadi malo neroden v vedenju in v govoru; ali danes, ko se mu je največja želja jela izpolnjevati, mu je še nekaj posebnega težilo jezik in srce, ko je videl svojo nevesto tako brez vsega veselja, pobito, kakor bi je vse nič ne brigalo. Zetel si je siromak, da bi bil namesto v ženitovanju rajši doma za pečjo ali da bi vsaj že minilo to pustno pripravljanje in pomenkovanje.

(Konec prihodnjic.)

Važno za vsakega.

- KADAR želite izvediti za naslov svojih sorodnikov, prijateljev ali zancev,
- KADAR želite dobiti delavce ali pomoč v gospodinjstvu itd.
- KADAR želite dobiti delo za sebe ali svojega prijatelja ali znanca,
- KADAR želite dobiti krst, ženitve, žalostinko itd.
- KADAR želite objaviti društvena namaniila,

RABITE VSELEJ "GLAS NARODA"

"GLAS NARODA" dobite v vsaki slovenski na selbini; v vsakem mestu, v vsakem trgu in v vsaki mali vasi v Zedinjenih državah, kakor tudi v Canadi itd.

"GLAS NARODA" je najpriljubljenejši in najbolj razširjeni slovenski list na svetu.

"GLAS NARODA" je razposlan na leto v štirih in pol milijona (4,500.000) iztisih in je torej najboljšo sredstvo za oglaševanja.

Trikratno iskanje sorodnika ali prijatelja stane \$1.00	Enkratno iskanje dela stane \$0.20
Enkratna objava prodaje posestva, hiše, lota itd. stane \$1.00	Enkratna objava ženitne ponudbe, žalostinke ali kaj enakega stane \$1.00
Enkratno iskanje delavcev stane \$1.00	Enkratno društveno namaniilo stane \$0.50

Slovenskim trgovcem naredimo posebno ugodne cene pri stalnih oglaših. Naročilom je poslati vselej tudi denar.

NASLOVITE NA: "GLAS NARODA"

82 CORTLANDT STREET. NEW YORK, N. Y.

Rojaki, vpoštevajte naše geslo, da ne sprejmemo oglasov, ako jih spoznamo za dvomljive in s tem varujemo naše naročnike pred raznimi sleparji, katerih je vspevovod dovolj.

Rojakom svetujemo, kadar kaj kupujejo ali pa naročajo, da se prepričajo če je oglas v našem listu in ako ga ne opazijo, naj vprašajo prodajalca, zakaj ga ni. Posebno velike važnosti je za vsakega pri naročilih po pošti.

Po visokih Alpah in nizki Lombardiji

Spisal Janko Mlakar.

Starejša, Marietta po imenu, je bila pravkar prišla domov iz Bolana na Tirolskem, kjer se je v samostanu dve leti učila nemški. Mlajša, njena sestra Maddalena, je pa dokončata domačo šolo in je željno zajemala iz bogatega Mariettinega nemškega znanja. Njunemu očetu, gostilničarju Baratteriju iz Ponta di Legno, se je namreč zdelo potrebno dati dekleta izuriti v nemščini, ker prihajajo v njegovo gostilno nemški turisti.

Maddalena mi je tudi povedala, in to s ponosom povedala, da je bil tisti general Baratterij, ki je zmagal Abesince pri Adui, njen stari stric. Tu sem se spomnil tudi jaz one vojne med Lahi in Abesinci, ki je v njej leta 1896. general Baratterij s svojimi polki prediral v čni sapi šestdeset kilometrov. Naši zgodovinarji tude, da so bili takrat Lahi poraženi, toda mala učenjakinja in vrla domorodkinja s Tonalske ceste je venomer zatrjevala, da je zmagal njen stric.

Hočem v kratkem detično vojno opisati, in sicer na podlagi lastnih poizvedovanj posredno na listu mesta.

Konec prejšnjega stoletja so Lahi naenkrat začutili hrepenenje po Abesiniji. Najlažje so upali doseči svoj cilj s pomočjo laške omike. Zahtevali so torej od Abesincev, da naj sezidajo v Adui laško vseučilišče za tamošnje Lahi, katerih je bilo okrog devetdesetdeset. Lahom sicer ni bilo veliko za vseučilišče, šlo se jim je marveč le za to, da bi pri zidanju kaj zaslužili. Abesinci so pa odgovorili, da je v Abesiniji itak že preveč vseučilišč. Nato so dali Lahi Abesincem ultimatum: laško vseučilišče ali pa vojno. In Abesinci so si izbrali vojno.

Lahi so pa dobro vedeli, da so njihovi sovražniki izvrstni turisti. Zato so si izbrali za vojno tiste vojake, ki so znali najhitreje teči. Tem "letečim" polkom so pa dali za poveljnika Baratterija. Ta general je bil namreč znan, da goji v svojih polkih posebno oni način bojevanja, ki se imenuje v avstrijskem vojaškem narečju Laufschritt.

Izprva je imel moč srečo. Kajti prišel je v par dneh do Adui. Auesincev sicer ni mogel popolnoma ugonobiti, ker so mu ušli na desno in levo v gore; a dosegel je vsaj toliko, da je prišel do mesta, ki so v njem hoteli imeti Lahi vseučilišče. Baratterij je naprej telefoniiral v Rim po zidarje, opeko in cement, potem se je pa utaboril pred mestom ter čakal prve pošiljave. Toda moč je obračal. Abesinci so ga pa obrnili.

Neko noč se je namreč Baratterij zakasnili pri mori (laški narodni igri), ki jo je igral s svojimi štabnimi častniki. Naenkrat nastane v taboru velikanski šum. "Aha, zidarji so došli!", pravi general, "toda z malo manjšim hrupom bi vendar lahko prišli." Kar plane v sotor stražni častnik ves zasopljiva in zakliče: "Od zahoda se bliža sovražnik!" Nato zaeno po vsem taboru kli-

cati bobni in trombe k orožju in kmalu je stala vsa vojska v bojni vrsti. Tu se prikaže tudi Baratterij na iskren arabeu pred četami in jim zakliče:

"Fantje, nobenega straha! Z bodali naskočite sovražnika in ga po svoji stari navadi razpršite na vse štiri vetrove! Za meno, otroci! Hura!"

In "hura" so zakričali vojaki in jo vdrli za svojim poveljnikom, ki je dirjal daleč pred njimi v črno noč. Vso noč so leteli, toda sovražnika, ki se je bil — kakor so mislili — spustil takoj v beg, kakorhitro so se zabliskala laška bodala, niso mogli dohiteti. Zagnali so se v tak dir, da jih je vstavilo šele Rdeče morje. Abesincev sicer še vedno niso nikjer videli; najti pa tudi ni bilo polovice laških bataljonov in topničarja niti enega.

Kako je to prišlo?

Tako-le: Baratterija je namreč trgalo po zobeh. Zato je zamenjal vzhod z zahodom. Obrnil je torej po pomoti vso vojsko proti tisti strani, kjer sovražnika ni bilo, ter je podil vojake naprej v trdnem nameru, da zasleduje Abesince. Ti pa so drli za njim in pobili ter položili njegove zadnje čete. Rešili so se le tisti, ki so znali najbolje teči. Ker abesinski generali niso v svoji armadi zadosti skrbno gojili "Laufschritta", ostali so daleč za Lahi ter na ta način jih je — v Laufschrittu — premagala dobra polovica laških čet.

Ta poraz je pa pomagal toliko, da Lahi ne nadlegujejo več Abesincev za laško vseučilišče v Adui. Prav je imela kratkokrila zgodovinarica s Tonalske ceste, trdeč, da je spravil Baratterij sovražnike v tek; kajti tekli so res Abesinci, tekli, in sicer za Lahi.

Moji tovaršiči sta bili kaj zgovorni, in ker sem tudi jaz kazal veliko gorečnost pri Maddaleni izpopolniti svoje laško znanje, nam je čas potekal kaj hitro. Tako se mi je Ponte di Legno prikazal skoraj nepričakovano. A imeli smo še vedno daleč do sela, ker leži čez tristo metrov pod cesto sredi lepe, skrbno obdelane ravnine.

Ko sem zagledal neštivilne ovinke, v katerih je cesta izpeljana v dolino, sem se takoj ozrl po kakih pripravah bližnjici. In res bi bil izbral (po svoji stari navadi) napačno, ko bi ne imel tako vsečih vodnic. Deklici sta skakali po steni stezi kakor smi, jaz sem pa ropotal za njima v svojih težkih čevljih; kar naenkrat smo bili v prvem laškem selu tostran Tonalskega sedla.

Ponte di Legno (1261 m) je važna točka kot izhodišče za gore, ki oklepajo Camoniško dolino. V njem ostajajo vsi turisti, ki potujejo na Avstrijsko ali pa obratno, naj si že potem izbere zložni Tonalski prelaz ali katerokoli izmed številnih skrbni, ki so z njimi presekani gorski grebeni skupine Adamella in Presanelle. V tem selu počivajo tudi tisti, ki prihajajo čez Gavijsko sedlo (Passo Gavia) od južnih ledenikov Ortlerske skupine. Lepa okolica

ČLANI AMER. SCOUTOV IN NJIHOV ORGANIZATOR.

HUMAN CHAIN OF No. 48 SCOUTS F. W. MAALOE, CHIEF FIELD EXECUTIVE

in sveži zrak pa privabita vsako leto tudi več starih gostov v one gostilne, ki so za laško razmere še dosti dobro prirejane za tuje. Zlasti imenitni hotel Tonale se menda ponaša z visokimi cenami. A manj z dobro postrežbo. No, jaz sem se v Baratterijevem albergu počutil prav dobro. Imel sem celo sobo z balkonom.

Koliko pesnikov je pač že opelo v boljših in slabših stihih bajne italijanske večere in sanjave noči pod južnim podnebjem! In ko kolikokrat sem želel doživeti tak večer in okusiti čare sanjave italijanske noči. Prihatni moram, da me je baš to hrepenenje po bajnih večerih gnalo pod jasno nebo italijansko. In hitreje nego sem mislil so se mi izpolnile moje vroče želje. Kajti že na balkonu Baratterijevih gostilne sem iz polne kuje pil naslade italijanske noči, ki so bile tem slastnejše, ker jim je bilo primešanega nekoliko polina.

Takoj po večerji stopim na balkon in sedem za zložen stol, ki je bil očitno pripravil za to opravilo. — Nad seboj zagledam preveč očečen kos modrega neba, a nad njim je visela debela megla kakor zaplata na prazničnem obleki. Dolgo, ozko nlico so čarobno razsvetljevale leščerbam podobne žarnice, na hišnih pragih so sedele kuštrave hčere italijanske in so se za kratak čas pripravile, umazani oči tročaji so se lovili med hišami, se lasali ter kričali forte; tučtam se je na strelji zadržal mačka; zrak je pa napolnjeval mičen duh sukaronijev in polente. — Skratka: bil je bajen, tih večer. — Bila mi je neznanško poetično pri sre. Najnežnejši občutki, ubrani v najlepši, še nezapisanih stihih so mi polnili globino srca. Želel sem si biti pesnik, potujoč pesnik, ki prinaša s potovanja svoje občutke in vtise, ujetje v krasnih stihih in vezane v bodoče debele knjige. In malo je manj, da se mi ni želja uresničila. V duhu sem že gledal naslovi list svojih zbranih pesni, in sicer: dve vrsti visokih enonadstropnih prediš, vmes ozko ulico v skrivnostnem polumraku, na pragih krasne deve z lonci, polnimi "frugahn". jedi, na strelji Baratterijevih gostilne bajnega mačka z junaško povzdigajenim repom in najže-no dlako, na hrbtu pa zapisan naslov: pesniška zbirka "Fige in ovebe".

Zdelo se mi je, kakor da bi bil zaslišal v zraku rezgetanje Pegaza; zdajci udari v meni pesniška žila, roka mi zgrabi za bilježnico in pesmi se mi vsipljejo na papir stih za stihom, kritica za kritico. Naenkrat sem imel pred seboj lep, debel zvezek najlepših pesniških umotvorov.

Ves hvaležen pogledam kvizku. Kar mahne Pegaz po muhi — in

jaz zapazim, da se megla, ki je po leto tudi več starih gostov v one gostilne, ki so za laško razmere še dosti dobro prirejane za tuje. Zlasti imenitni hotel Tonale se menda ponaša z visokimi cenami. A manj z dobro postrežbo. No, jaz sem se v Baratterijevem albergu počutil prav dobro. Imel sem celo sobo z balkonom.

Koliko pesnikov je pač že opelo v boljših in slabših stihih bajne italijanske večere in sanjave noči pod južnim podnebjem! In ko kolikokrat sem želel doživeti tak večer in okusiti čare sanjave italijanske noči. Prihatni moram, da me je baš to hrepenenje po bajnih večerih gnalo pod jasno nebo italijansko. In hitreje nego sem mislil so se mi izpolnile moje vroče želje. Kajti že na balkonu Baratterijevih gostilne sem iz polne kuje pil naslade italijanske noči, ki so bile tem slastnejše, ker jim je bilo primešanega nekoliko polina.

Takoj po večerji stopim na balkon in sedem za zložen stol, ki je bil očitno pripravil za to opravilo. — Nad seboj zagledam preveč očečen kos modrega neba, a nad njim je visela debela megla kakor zaplata na prazničnem obleki. Dolgo, ozko nlico so čarobno razsvetljevale leščerbam podobne žarnice, na hišnih pragih so sedele kuštrave hčere italijanske in so se za kratak čas pripravile, umazani oči tročaji so se lovili med hišami, se lasali ter kričali forte; tučtam se je na strelji zadržal mačka; zrak je pa napolnjeval mičen duh sukaronijev in polente. — Skratka: bil je bajen, tih večer. — Bila mi je neznanško poetično pri sre. Najnežnejši občutki, ubrani v najlepši, še nezapisanih stihih so mi polnili globino srca. Želel sem si biti pesnik, potujoč pesnik, ki prinaša s potovanja svoje občutke in vtise, ujetje v krasnih stihih in vezane v bodoče debele knjige. In malo je manj, da se mi ni želja uresničila. V duhu sem že gledal naslovi list svojih zbranih pesni, in sicer: dve vrsti visokih enonadstropnih prediš, vmes ozko ulico v skrivnostnem polumraku, na pragih krasne deve z lonci, polnimi "frugahn". jedi, na strelji Baratterijevih gostilne bajnega mačka z junaško povzdigajenim repom in najže-no dlako, na hrbtu pa zapisan naslov: pesniška zbirka "Fige in ovebe".

Zdelo se mi je, kakor da bi bil zaslišal v zraku rezgetanje Pegaza; zdajci udari v meni pesniška žila, roka mi zgrabi za bilježnico in pesmi se mi vsipljejo na papir stih za stihom, kritica za kritico. Naenkrat sem imel pred seboj lep, debel zvezek najlepših pesniških umotvorov.

Ves hvaležen pogledam kvizku. Kar mahne Pegaz po muhi — in

MONDAY ALL MEALS WHEATLESS USE SO BEER CRACKERS... CONTAINING WHEAT

Moja osebna poslanica nade. Želim, da me pozna vsaki moč in vsaka žena v tej deželi, katera trpi na boleznih. Želim, da me pozna vsi kot prijatelja — da vedo kdo sem jaz kaj sem stonil v preteklosti in kaj danes sedaj. Moja slika vam lahko splošuje, da sam osem v medicinski praksi, katero vršim že dolgo vrsto let; moji laje so danes sročili po dolgih letih študiranja, raziskavanja in dela. Skrbno sem preučil in analiziral vse tiste stare, kronične in globoko vkorenjenjene bolezni, ki se tako teko zdravijo in o katerih ima mnogo drugih zdravnikov le površno znanje. Želim, da mi vsak bolan človek in vsaka bolna žena zaupa svoje težkoče in tajnosti; vsakemu bom dal pozitiven nasvet, ker želim, da sem z vsakim dober prijatelj. Pišite po brezplačno knjižico, katero vam nudim, in čitajte moje poslanice nade.

ŽELODČNE BOLEZNI

okorela jetra, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatizem, katar, naduha in funkcionalne bolezni srca se lahko vspešno zdravijo privatno na domu in z majhnimi stroški.

Želimo, da se seznanite z našim znanstvenim načinom zdravljenja na domu mnogih akutnih in kroničnih bolezni; tudi nalezljivih in podedovanih bolezni, kakor nečiste krvi; slabe krvi; bolezni kože, otekle, zažgane, bolne in občutljive delove; slabe, nervozne in obnemogle kondicije; pomanjkanje energije, ambicije in zaupanja; nadlogah ledvic in mehurja, ter veliko drugih bolezni in nadlogah od katerih bolniki pogosto trpe.

Zdravniška knjižica, katera šteje 96 strani, zastoj.

Pišite če danes po to knjižico in u njej boste našli enostavna fakta v razumljivem, maternem jeziku. Ta knjižica je zaloga znanosti in vsebuje informacije in nasvete, ki bi jih moral znati vsak moški in vsaka ženska. Ako torej hočete znati, kako bi dobili nazaj svoje staro zdravje in moč, pišite takoj po to brezplačno knjižico in zvedeli boste, kaj je potrebno glede te ali one bolezni. Ne posiljajte denarja! — pošljite samo vaše ime in naslov na spodnjem kuponu. Ne trošite denarja za kakšno ne vredna sredstva, temveč čitajte to knjižico, katera je **kazipot k zdravju**, in črpajte iz nje pravočasne nasvete in podatke. Pri tem lahko zveste, na čem vi trpite in kako se more vaša teškoča obvladati.

Kupon za brezplačno knjižico

Zapišite vaše popolno ime in naslov, izrežite in pošljite nam še danes. J. RUSSELL PRICE CO. 5-1150 Madson & Clinton Sts., Chicago, Ill. Gospodje: Prosim, pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma zastoj in poštnine prosto. Ime in priimek: Štev. in ulica ali Box: Mesto: Država:

Nekaj o Masaryku

Dne 3. aprila tekočega leta je bil zapuščen iz neke avstrijske ječe po devetnajstih letih žid po imenu Leopold Hilsner. Moč, ki je sedaj 42 let star, neposredno po svojem odpustu je bil povzročil odpravniški preiskavi od vojaških oblasti ter najbrže služi sedaj v avstrijski armadi.

Nekako ob istem času, ko je to poročilo dospelo v Ameriko, je dospel v neko pacifično pristanišče profesor Tomaž G. Masaryk, moč, ki je bil prav posebno prominenten v času Hilsnerjeve obnavne kot branitelj židovskega naroda proti obdolženju, da rabijo kri kristjanov v ritualne ali obredne svrhe.

To praznovanje, ki je bilo splošno razširjeno med nevednim narodom po celi Evropi, se je ponovno izrazilo od strani brezvestnih agitatorjev v namenu, da pospešijo in vzpizore protizidovske izgredne.

Zločin, katerega so doželi Leopolda Hilsnerja in radi katerega je bil tudi obsojen, je bil umor devetnajstletne krščanske deklice, koje trpuo so našli v mali duplini v bližini mesta Polna v jugovzhodni Češki. Jasno se je pokazalo, da je bil motiv za umor praprsta želja, da se pokrije z njim drug zločin, namreč roparski zločin, posebno ker je bil Hilsner dobro znan kot tik degeneriranega človeka. Dejstvo pa, da je imela žrtev široko zev na vratu, so takoj vzeli antisemitski (protizidovski) agitatorji kot dokaz, da je bila mlada ženska umorjena v namenu, da si zagotove židje njeno kri v obredne svrhe.

To domnevanje je bilo v nadaljnjem ojačeno vsled okoliščin, da je bil umor izvršen le par dni pred židovskim praznikom Pašover (ki ga navadno obhajajo ob istem času kot mi Veliko noč). Hujskajouče časopise, posebno pa pangermanski listi, ki so vedno strogo antisemitski, so izrabili to afero v to, da so ustvarjali protizidovska razpoloženja in obstajala je velika nevarnost protizidovskih "pogromov". Avstrijske oblasti, mesto da bi skušale ustaviti to agitacijo, so delale na način, da so jo pospeševale.

Edini moč, ki si je upal nasprotovati ljudskemu razpoloženju proti židom v onem času, je bil profesor Masaryk v vseučilišče v Pragi. Po natančni preiskavi vseh dokazov je bil v stauu dokazati, da resnični motiv za zločin gotovo ni bil tu, da bi se dobilo kri v obredne svrhe. Dokazal je tudi, da ni v židovski veri in običajih nikakega temelja za domnevanje, da se uporabja kri krščanskih žrtve pri ceremonijah dejanjih. Reakejionarno (nazadnjaško) časopise in antisemitski agitatorji so se takoj obrnili proti profesorju Masaryku, katerega se je doželo, da je bil podkupljen od bogatih židov in kateremu se je,

ziral armado 50.000 moč, ki so bili preje skoro vsi vojni ujetniki, kateri so dezerirali iz avstrijske armade ter se prostovoljno udali Rusom v namenu, da bodo v stanju boriti se proti svojim prejšnjim tlačiteljem. V Franciji in Italiji se je pod vodstvom profesorja Masaryka organiziralo slične armade.

S francoske fronte

(Nadaljevanje s 3. strani.) je vseh popolnoma pravično, bolj pravično kot pa so bile pripombe njegovoga boljše izobraženega pariskega tovariša. Zgoraj sem podal sliko, na kak način prenašajo žene Francije svoje preiskušnje in odgovor one ženske, s dvema mrtvima sinovoma, na vprašanje, kje se nahaja njen mož; — Tam, kjer mora biti, — v zakopih pred Verdunom, — razdeva duha Francije, duha mater, sester, ljubie in žena junakov francoskih vojakov na fronti.

Francis A. Bogadek, Slovenско-Hrvatski Advokat, Vrhovni Odvetnik Narodne Hrvatske Zajednice, soba 103, Bakewell Building, vokal Diamond in Grant Sts., Nasproti Court House, Pittsburgh, Pa.

MOŠKE BOLEZNI NE ZDRAVIM ŽENSK IN NE OTROK.

Dr. Koler najstarejši slovenski zdravnik, specialista v Pittsburghu, ki ima 28-letno skušnjo v zdravljenju vseh moških bolezni. Hydrocele ali kilo zdravim v 30 urah in brez operacije. Bolezni mehurja radi katerih nastanejo bolezni v kriku in hrbtu in ostale bolezni te vrste zdravim s gotovostjo. REVMATIZEM, TRGANJE, KASTRUPLJENJE KRVI, ROLEČINE, OTEKLINE, AKROFLE IN DRUGE KOŽNE BOLEZNI, ki nastanejo radi nečiste krvi, ozdravim v kratkem času, da ni potrebno ležati. Jasno rabim 606 in 904 za krvne bolezni.

Slovenski zdravnik. Uradne ure: Vsek dan od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer; v petkih od 9. zjutraj do 5. popoldne; ob nedeljah od 9. zjutraj do 2. popoldne. Dr. KOLER, 638 PENN. AVE., PITTSBURGH, PA.

W.S.S. BUY W.S.S. KEEP HIM OUT OF AMERICA. W.S.S. WINNER IN WAR SAVINGS STAMP POSTER CONTEST.

SLOV. DELAVSKA PODPORNNA ZVEZA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908. Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn.

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URADNIKI:
 Predsednik: IVAN PROSTOR, 1098 Norwood R'd., Cleveland, Ohio.
 Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.
 Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
 1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
 2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRIČ, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
 Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6602 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
 Pom. blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2, Box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:
 Predsednik odbora: JOSIP PETERNEL, Box 96, Wilcox, Pa.
 1. nadzornik: NIKOLAJ POVŠE, 1 Grab St., Numrey Hill, N. S. Pittsburgh, Pa.
 2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNKI ODBOR:
 Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral, Kan.
 1. porotnik: FRANO TEROPČIČ, R. F. D. 3, Box 146, Fort Smith, Ark.
 2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
 Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO:
 "GLAS NARODA", 52 Cortlandt Street, New York City.

Členjena društva, ostrova njih uradniki, so uljudno prošeli, pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potoma Potulnih, Expressnih, ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potoma privatnih čekov. Nakaznice naj se naslovljajo: Blaž Novak, Title Trust & Guarantee Co. in tako naslovljene pošiljajo z mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika. V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kakšne pomanjkljivosti, naj to nemudoma namenjajo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

SPOMLADNI VALOVI

ROMAN.

I. TURGENJEV. — ZA "GLAS NARODA" J. T.

18 (Nadaljevanje.)

Gemma je pogledala vstran. Sanin je pa začel znova pripovedovati:

— Le potolažite se, gospa, jaz sem preveč pameten, da bi se dal preslepiti. — Jaz bom določil stalno ceno. — Če ne prodam, je vseeno dobro.

— Ali poznate — ono žensko? — je vprašala Gemma.

— Jaz je nisem še nikdar videl.

— Kdaj se boš pa vrnil?

— Če se ne bova pogodila, bom že pojutrišnjem nazaj. — Če se pogodiva, pa šele čez dva ali tri dni. — Saj vendar veš, da bom kolikor mogoče malo ostal, ker mi je dobro znano, kaj zapuščam tukaj v Frankfurtu. — Zdaj pa moram iti na vsak način. — Podajte mi roko, gospa Lenora, za dobro srečo. — To je pri pri nas navada.

— Katero roko? — Desno ali levo?

— Levo, ta pride od sreče. — Jaz se vrnem pojutrišnjem. — Kot zmagalet ali kot premagan. — Meni je nazadnje vseeno. — Sam dobro vem, koliko je moje posestvo vredno in sem trdno prepričan, da bom dobil zanj dovolj denarja, če ne zdaj — pa pozneje. — Pozdravljeni!

Gospo Lenoro je objel. Gemma je pa prosil, naj ga spremi za trenutek iz sobe, češ, da ji ima nekaj važnega povedati.

Gemma ga je odvedla v svojo sobo. — Ko sta bila sama, je pokleknil pred deklico ter skril svoj obraz v gube njene obleke.

— Saj si moj, kaj ne? — je šepetala. — Kaj ne, da se boš kmalo vrnil?

— Jaz sem tvoj, večno tvoj — je odvrnil in pridrževal sapo.

— Čakala te bom, moj ljubljani, neizmerno, dragi!

Par trenutkov pozneje je že hitel proti hotelu.

Bil je tako razburjen, da ni slišal Pantaleona, ki je ukaž kričal za njim.

Ko je starec izprevidel, da ga mladenič ne sliši oziroma da ga noče slišati, je za njim zapretil s pestjo ter se vrnil v hišo.

Ob trideset na eno je bil Sanin pri Polosovu. — Njegov voz, v katerega so bili vpreženi štiri vranci, je že čakal pred vratni hotela.

Ko ga je Polosov zagledal, je začuden vzkliknil:

— Ah, ti si se torej odločil! — Zatem se je pokrnil, vzel galose in plašč ter stopil v vožo. — Trije natakariji so nosili zaboje v kočijo in ko je bilo vse pospravljeno, sta sedla v kočijo.

Sanin je še naročil kočijažu, naj hitro vozi, če hoče dobiti kako napitnino. Zatem se je naslonil v kot.

Triindvajseto poglavje.

Današnji dan se lahko pripelje človek iz Frankfurta v Wiesbaden po železnici tekem ene ure, tedaj pa je trajala vožnja s pošto cele štiri ure in konje so morali medpotoma trikrat menjati.

Polosov je vrgel smodko med zobni ter napol dremal. — Sanin je molčal, toda naenkrat se je nasmehnil.

— Zakaj se smeješ? — ga je vprašal Polosov.

— Saj se moram smejati, ker se voziva skupaj.

— Ali je to kaj čudnega?

— Če ta vožnja ni čudna, pa ni nič čudnega na svetu. — Še večeraj nisem nate nič bolj mislil kot na kitajskega cesarja, danes pa že potujem s teboj skupaj v namenu, da prodam tvoji ženi svoje posestvo.

— V življenju se človeku lahko vse prigodi. — Boš videl, ko boš starejši. — Tedaj boš razmatral o svetu z drugačnega stališča. Ali si moreš naprimer mene predstavljati kot vojaka? — In vendar sem bil vojak in še celo pri kavaleriji. — Visoko na konju sem sedel, in veliki knez Mihael Pavlovič je komandiral: Trap, trap, trap! — Zapodite vendar konja onemu debeluh!

Sanin se je popraskal za ušesom ter vprašal:

— Povej mi, Hipolit Sidorič, kakšna je tvoja žena? — Kakšnega značaja je? — To menda vsaj veš.

— Trap, trap! Komandirati je seveda lahko, teže pa onemu, ki sedi na konju. — Je nadaljeval Polosov in ne da bi se brigal za njegovo vprašanje. — A, ti si me vprašal za mojo ženo? — No, ona je človek kot so drugi ljudje. — Zgovorna je. — Veš kaj, veliko moram govoriti in šele moram izbijati, da se ti bo smejala. — Potem ti ne more izpodleteti. — Povej ji naprimer, kako si se zaljubil. — Vse to ji povej na šaljiv način.

— Zakaj bi ji pravil na šaljiv način?

— No, saj si mi vendar povedal, da si zaljubljen in da se hočeš poročiti.

Sanin je bil nekoliko užaljen.

— Ali je na tem kaj smučnega?

Polosov ni odgovoril. — Pogledal je vstran in začel lupiti jabočko.

— Ali te je poslala žena kupovat v Frankfurt? — je vprašal po daljšem presledku Sanin.

— Da.

— Kaj si pa kupil zanjo?

— Same igrače.

— Igrače? — Ali imata kaj otrok?

Polosov ga je začuden pogledal.

— Kaj gobeždaš? — Bog ve, zakaj bi imel otroke? Trakove sem kupil, nakliffe in toaletne predmete.

— Ali veš kaj o teh stvarih?

— Seveda.

— Ravno prej si mi pa rekel, da se nočeš vmešavati v zadeve svoje žene.

— Ponavadi se ne, toda to je drugačen slučaj. — Če človek nima dela, mora imeti kako drugo zabavo. Razentega mi pa tudi žena zaupa, in jaz imam izvanredno dober okus.

— Ali je tvoja žena bogata?

— Seveda je bogata, toda ona potrebuje denar zase.

— Mislim, da se ti ni treba preveč pritoževati?

— Saj sem vendar njen mož. — Kaj bi pa bilo, če bi ne imel od nje nobenega dobička. — In tudi ona je zadovoljna z menoj, kajti jaz sem človek, s katerim se da pogovoriti.

Polosov si je obrisal s svilenim robcem obraz in zastokal kot da bi hotel reči:

— Nikar ne govori preveč. — Saj vendar vidiš kakor sem utrujen.

Sanin ga je pustil pri miru in se zopet zamislil.

Hotel pred katerim se je vstavila kočija je bil pravcata palača. Od vseh strani so prihitali služabniki.

Hišnik, ki je bil na prvi pogled Rus, je sezul gospodu galose ter pomagal gospodoma iz kočije.

— Ali je Marija Nikolajevna doma? — je vprašal Polosov.

— Da, gospod. — Milostljiva gospa se oblači. — Danes bo obedovala pri grofici Lasunski.

— Ihn, pri nji! — No, počakaj. — Reci ji, naj bo pripravljena.

Ti, Sanin, pa pojdi v svojo sobo in se preobleči. — Čez trideset ure pa pridi v salon. — Bova skupaj obedovala.

Polosov je majestetično odšel. — Sanin je najel primerno sobo in ko se je preoblekel, ga je odvedel služabnik v stanovanje "njegove svetlosti, kneza Polosova".

Polosov je sedel v krasnem salonu. Oblečen je bil v spalno sukno, kajti malo prej se je bil izkopal. — Sanin je z začudenjem motril krasno opremo sobe.

Naenkrat so se pa odprla vrata sosednje sobe, in na pragu se je pojavila mlada, krasna ženska, v beli čipkasti obleki posuti z diamanti.

Bila je Marija Nikolajevna. — Njeni gosti lasje kostanjeve barve so ji padali v dveh pramenih na rame.

(Dalje prihodnjic.)

"Garden Sass"

Saves Wheat for Soldier Boys

SPODAJ OMENJENI ROJAKI IN ROJAKINJE,

kateri imajo v rokah naša potrdila za denarne pošiljave, z številkami, kakor so označene pod imenom, naj blagovolijo naznaniti prejkomogoče svoj natančen naslov radi važne zadeve. Pisma katera smo jim poslali, so se nam povrnila.

Tvrška Frank Sakser.

Bachnik Frank No. 329639	Grgurič Blaž No. 260573	Pintar No. 330843
Bartol J. No. 330733	Gubert Giuseppe No. 323085	Samide Frank No. 330721
Bear Dan. No. 260638	Kastelic John No. 44708	Sinčič John No. 330762
Besens Mary Miss No. 330062	Kovač Frank No. 260641	Spaniček Rozi No. 328894
Bobič Vajo No. 260583	Kučič Matija No. 45015	Starčević Johana No. 331070
Božičkovič Djuro No. 260581	Mikolich John No. 323252	Tehler Anna No. 328896
Braun Mary No. 260643	Modic Ivan No. 329720	Turk Charles No. 330351
Dolar Valentin No. 330086	Novak Rozi No. 45313	Turk Ivan No. 260647
Elender Vincenc No. 206241	Oswald Jos. No. 260621	Turk Jernej No. 329741
		Žagar Frank No. 44272

Dr. LORENZ 644 Penn avenue Pittsburgh, Pa.

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jes sam že zdravil nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zaneseti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej.

Jaz ozdravim zastrupljeno krl, mazulje in lise po telesu, bolezn v grlu, upadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, oslabelost, bolezn v mehurju, ledicah, jetrah in želodcu, rmenico, revmatizem, katar, slabo žilo, navduho itd.

Urače ure se: v ponedeljkih, eredah in petkih od 9. ure zjutraj do 3. popoldan. V torekli, četrtkih in sobotah od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer, ob nedeljah pa do 2. ure popoldne. — Po postni ne zdravim. Pridite osebno. Ne pozabite ime in naslov:

Dr. LORENZ, 644 Penn ave., Pittsburgh, Pa.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmače, da vas razumejo. Jaz smam hrvaško še iz starega kraja, zato vam lahko zdravim, kar vas razume.

REMEMBER THE DAYS

SUNDAY ONE MEAL WHEATLESS
 MONDAY ALL MEALS WHEATLESS
 TUESDAY ONE MEAL WHEATLESS
 WEDNESDAY ALL MEALS WHEATLESS
 THURSDAY ONE MEAL WHEATLESS
 FRIDAY ONE MEAL WHEATLESS
 SATURDAY ONE MEAL WHEATLESS

VABILO NA PIKNIK,
 katerega priredi dr. Narodni Dom št. 107 SDPZ, v Homer City, Pa., v soboto dne 1. junija t. l.

Na farni sobr. Frank Farenčaka v Homer City.

Pričetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina za moške je \$1.50; dame proste.

Tem potom vljudno vabimo vsa sosednja društva ter posamezne rojake in rojakinje iz Homer City, in Luzerne Mines ter okolice, da nas posejijo na omenjeni dan, ker je čisti dobiček namenjen za društveno blagajno. Za sveže pivo in dober prigrizek bo skrbel izvoljeni odbor.

Opomba: Na redni mesečni seji dne 5. maja se je sklenilo, da, kateri član se ne vdeleži piknika, najsiho tukaj ali oddaljen, bo plačal v društveno blagajno \$1.50, ker ima isto pravico, kakor tukaj stanujoči.

Torej na svidenje dne 1. junija ob 3. uri popoldne!
 Frank Omeje, blagajnik. (27-31-5).

LISTNICA UREDNIŠTVA.
 A. P., New York City. — Costa Rica ima 40 tisoč mož stalne armade.

NAZNANILO IN ZAHVALA.
 Tužnim sreem naznanjamo prijateljcem, da je nemila smrt pobrala našega edinega sinčka **FRANKA.**

Rojen je bil 15. februarja 1915. Bil je povožen na ulici.

Tem potom se zahvalimo botru in botri Franku in Mary Gradišek za krasni venec; zahvalimo se tudi sorodnikom in prijateljem za krasne vence in ko so nas pršli tolažiti v teh težkih urah.

Tebi pa, dragi sinček, bodi lahka ameriška zemlja!

Zalujoči ostali starši.
 Lorain, Ohio.

Izmenjava ujetnikov.
 True translation filed with the post master at New York, N. Y., on May 20, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 21. maja. — Angleški ministri razpravljajo vprašanje glede splošne izmenjave ujetnikov. V kratkem času se pričakuje izjava v tej zadevi. Vlada je prejela poročila od ujetnikov, ki so pobegnili iz nemških ujetniških taborov od 21. marea dalje in potrjujejo poročilo, da se angleški ujetniki zaposleni takoj za nemško bojno črto.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angl. tolmač vezan	—50	Newyorške, božične, velikončne	—50
Hitri računar (nemško-angl.) vezan	—50	in novoletne komad po ducat	—03
Poljedelstvo	—50	Album mesta New York s krasnimi slikami	—25
Sadljerja v pogovorih	—25		
Slov. angl. in angl. slov. slovar	\$1.50		
Veliki slov. ang. tolmač	\$2.50		

RAZGLEDNICE:

Avstro-Italijanska vojna mapa	—25
Avstro-ogrski, veliki vezan	—50
Celi svet mali	—10
Celi svet veliki	—25
Evrope vezan	—50
Vojna stenska mapa	\$3.00
Vojni atlas	—25
Vojni atlas nov	—30
Zemljevidi: Ala., Ariz., Colo., Cal. itd. po	—25
Združenih držav mali	—10
Združenih držav veliki	—25
Združenih držav stenska mapa, na drugi strani pa celi svet	\$3.00
Poleg tu navedenih knjig imamo pa še nekaj raznovrstnih istisov po en ali dva zvezka.	

Opomba: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bolisi v gotovini, poštne nakaznice ali poštne znamke. Poštšina je pri vseh cenah že vračunana.

Vojni Atlas.

Izšel je najpopolnejši Vojni Atlas, ki vsebuje zelo natančno razvidno raznovrstne mape v velikosti 20x27, kakor zapadno fronto, Evropo, Malo Azijo, celi svet z vodnimi črtami, evropsko vodovje označeno z blokadami, Zedinjene države z vojaškimi vežbališči in kampami ter zastave Zaveznih držav.

Naše rojake bo gotovo najbolj zanimal zemljevid italijanske fronte na katerem so s pravimi slovenskimi imeni označeni vsi kraji, kjer se vršila tako strahovita bitka. Na karti so označena vsa mesta in skoraj vse slovenske vasi, ležeče zapado od Ljubljane.

Vse je slikano v barvah. Cena je le 30 centov, dokler zaloga ne poide.

RAVNOKAR JE IZŠEL

NOV VOJNI ATLAS v barvah, ki vsebuje jako natančno in obsežno risano italijansko in zapadno fronto;

CENA 30 CENTOV.

Velikost 20x27 inčev.

Slovenic Publishing Company
 82 CORTLANDT ST., NEW YORK.

Išče se **KURILCE** in **DELAVCE** pri. **Du Pont Powder Co.** Haskell, N. J. vprašajte pri **Free Employment Office, 301 Bowery** se danes. Za vožnjo ter vse potrebščine za bivanje preskrbi kompanija.

Iščem svoja dva prijatelja **FRANKA DRČAR** in **JOHNA PIŠTOTNIK**. Pred dvema letoma sta bila v Clevelandu, O. Doma sta iz Moravc pri Domžalah na Kranjskem. Prosim, ako kateri izmed rojakov ve za nju naslov, naj mi blagovolijo naznaniti; če pa sama čitata ta oglas, pa se naj sama javita na ta-le naslov: Joseph Simon, Troop M, 13th Cavalry, Fort Ringgold, Texas. (27-29-5)

Rad bi izvedel za moja dva brata **FRANKA** in **TONETA FATUR** podomače Kezmarja iz Zagorja ter prijatelja **JANEZA ČESNIK**, podomače Valentca iz Zagorja. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njih bivališče, da mi javi, če pa sami čitajo, naj se mi takoj zglašijo. — Joseph Fatur, County Jail, Coudersport, Pa. (27-29-5)

Kdor izmed rojakov ve za naslov **HERMANA MAVEC** in očeta **FRANKA MAVEC**? Doma sta iz Gornjega Iga, občina Iska vas. V tukajšnji naselbini leži na smrtni postelji brat, oziroma sin Frank Mavec. Njegova edina želja je, še enkrat videti brata ali očeta. Zato prosim v ime nju bolnega rojaka, da se, ako to čitata, odzoveta ter prideta obiskat Franka Mavec na 1114 Beechwood Ave., Farrell, Pa. Rojake pa prosim, da mi pošljejo nju naslova, ako kdo ve, kje sta, da ju obvestim o tem. Piše se lahko na ime Frank Mavec, Box 73, Farrell, Pa., ali pa na moj naslov: Frank Kramar, Box 73, Farrell, Pa. (27-29-5)

PRIDNA SLOVENKA,
 vdova 33 let stara z dvema otrokoma moškega spola, en star 21/2 leta, drugi pa 3 mesece, išče mesto gospodinje, ali pa pristojnega moza. Pisma pošljite na naslov: Mrs. Johana Kauchich, 716 New York Ave., (27-28-5) Whiting, Ind.

HARMONIKE
 bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravilam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravilo zanesljivo vsako poslje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravilo vzamem kranjke kakor vse druge harmonike. Stare kupim ali sprojem v sameno.

JOHN WENZEL,
 1917 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

Mali domači zdravnik
 po naukih in izkušnjah župnika Kneippa. Preprotena knjiga za vsakega kdor si želi ohraniti ali pridobiti zdravje: obsega 64 strani in stane 25 centov. Naroča se pri: **Math. Pezdur,** P. O. Box 1611, New York, N. Y.

Iščem svojega brata **FRANKA BOH**, podomače Bohov iz Zapotoka pri Zatični na Dolenjskem. Če kdo izmed rojakov ve za njegov naslov, naj mi ga naznani, ali naj se pa sam oglasi svojemu bratu: Tony Boh, P. O. Box 248, Glen Carbon, Ill. (22-24-5)

POTREBUJEM
 dobre dogarje za stalno delo skozi celo leto. Jaz plačam zelo visoke cene in imam zelo fin les. **Max Fleischer,** 258 Lewis St., Memphis, Tenn. (14-5-11-6)